

i

GAZETA GIEŁDOWA I LOSOWAŃ

CZASOPISMO, POŚWIĘCONE SPRAWOM PRZEMYSŁU, HANDLU I FINANSÓW

ADRES REDAKCJI I ADMINISTR. KOSZYKOWA 7. — TEL. 250-85
Konto w P. K. O. № 1465.

WYCHODZI DWA RAZY NA MIESIĄC
WARSZAWA — LIPIEC 1923.

REDAKTOR PRZYJMUJE WE WTORKI I PIĄTKI OD 6 — 7.
RĘKOPISÓW NIE ZWRACA SIĘ

Cena ogłoszeń 1 strona 50 Złp.
1/2 str. 25 Złp. 1/4 str. 13 Złp.

Prenumerata Złp. 4 kwartalnie
numer pojedyńczy 70 groszy

Polska a Rumunja.

Niedawno gościła w stolicy naszej rumuńska para królewska, a pobyt jej na ziemi polskiej stanowił widomy znak zbliżenia politycznego polsko-rumuńskiego. Wspólność interesów politycznych, jaka dała powód do utrwalenia przyjaźnych stosunków politycznych między Polską a Rumunją, niewątpliwie stanie się silną zachętą w kierunku ożywienia wzajemnych stosunków handlowych. Ważnym czynnikiem, który ułatwi i przyśpieszy zbliżenie gospodarcze między Polską a Rumunją, jest traktat handlowy polsko-rumuński, podpisany w dn. 1 lipca 1921 r., lecz moc obowiązującą posiadający dopiero od 19 grudnia 1922 r.

Do niedawna rynek rumuński interesował nasze sfery handlowe w stopniu bardzo słabym. Złożyło się na to cały szereg czynników, niesprzyjających zbliżeniu gospodarczemu między Polską a Rumunją: trudności komunikacyjne, brak umowy handlowej, nieznajomość rynku rumuńskiego i t. p. Nie zdawaliśmy sobie dotychczas dostatecznie sprawy, w jak dużych rozmiarach moglibyśmy umieścić na rynku rumuńskim nadmiar naszej produkcji przemysłowej. Jakkolwiek przemysł rumuński dzięki opiece rządu wzmaga się z każdym rokiem, stopień uprzemysłowienia kraju wciąż jest jeszcze nieznaczny. Brak kapitałów sprawia, że mimo najlepszych chęci i dużych wysiłków rozwój przemysłu jest powolny i jest w stanie zaspokoić tylko w stopniu nieznacznym potrzeby ludności. Rumunję wciąż należy uważać za kraj wybitnie rolniczy. Z ogólnej liczby 17 miljonów ludności zaledwie 18% zamieszkuje miasta, reszta zaś ludności poświęca się zajęciom, związanym z rolnictwem.

W jednym tylko przemyśle metalurgicznym produkcja wewnętrzna żelaza, szacowana na 166,000 tonn, pokrywa zaledwie ¼ możliwego zużycia żelaza. Różnica pokrywana jest z przywozu zagranicznego. Większość wogóle wyrobów przemysłowych, na które istnieje w Rumunji zapotrzebowanie, jest pochodzenia obcego. Na wywóz Rumunji składają się głównie: artykuły zbożowe, bydło, mleko, jaja, produkty naftowe i drzewo (głównie deski sosnowe). Import obejmuje wszelkiego rodzaju wyroby przemysłowe, zaś z surowców: węgiel i rudę żelazną. Przed wojną 2/3 importu do Rumunji pochodziło z Niemiec i b. Austro-Węgier, reszta z Francji, Anglji, Stanów Zjednoczonych, w dalszym zaś szeregu — z Belgji, Rosji, Turcji, Włoch i t. p. Eksport kierował się głównie do Belgji, Włoch, b. Austro-Węgier i Francji. W chwili obecnej ze względu na deprecjację waluty rumuńskiej wymiana handlowa z krajami, posiadającymi walutę wysokowar-

tościową ,natrafia na znaczne trudności. Widoki natomiast dla importu polskiego są nader pomyślne. Jak już zaznaczyliśmy, do niedawna handel polsko-rumuński był nieznaczny. Ożywił się on dopiero w 1922 roku. W r. 1920 z ogólnej sumy importu 1,046,939,538 tonn, import do Polski wynosił zaledwie 36,594,782 tonn (głównie artykuły zbożowe). Wywóz z Polski do Rumunji w r. 1920 wynosił — 2,748,902 tonn na ogólną sumę 20,159,591 tonn. Obejmował on przeważnie niektóre wyroby włókiennicze, skóry, cykorję, guziki, wosk roślinny, wyroby emaljowane, niklowe, cynowe i niektóre maszyny. W roku 1922 udział Rumunji w przywozie był naogół nieznaczny i wykazywał tendencję zniżkową, wywóz natomiast stale się wzmagał.

Świadczy o tem zestawienie następujące:

ROK 1922

Udział procentowy.

Miesiące	styczeń	luty	marz.	kwiec.	maj	czerw.
Przywóz	2.0	1.1	0.8	0.4	0.4	6.5
Wywóz	2.2	6.4	4.9	4.7	8.9	11.6

Jako źródło zakupów Rumunja posiada dla Polski znaczenie bardzo ograniczone. Pod uwagę mogą być brane głównie skóry surowe i wełna. Ale i w tym wypadku liczyć się należy z trudnościami wywozowemi oraz słabym rozwojem w Rumunji hodowli bydła. Natomiast jako rynek zbytu Rumunja posiada dla Polski znaczenie pierwszorzędne. Z pośród artykułów, które w znacznych ilościach mogłyby być wywożone do Rumunji, na plan pierwszy wysuwają się: żelazo, zwłaszcza śląskie, które już przed wojną było przedmiotem eksportu do Rumunji, węgiel, cynk, cukier, wyroby włókiennicze, narzędzia i maszyny rolnicze, skóry wyprawione i wyroby skórzane, meble, wyroby fajansowe, szklane, papier, galanterja i norymberszczyzna, chemikalja i wiele innych.

Jakkolwiek postępy w rozwoju stosunków handlowych między Polską a Rumunją są widoczne, rynek rumuński nie jest w stopniu dostatecznym wyzyskiwany przez naszych eksporterów. Celem zainteresowania rynkiem rumuńskim naszego kupiectwa oraz ożywienia stosunków handlowych z Rumunją byłoby wskazane:

1) zorganizować szereg zbiorowych wycieczek informacyjnych do Rumunji;

2) powołać do życia bank, którego celem byłoby pobudzenie inicjatywy, popieranie i finansowanie tranzakcji handlowych z Rumunją;

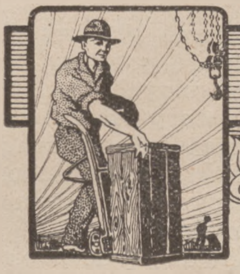
3) opublikowanie wydawnictwa w językach polskim i rumuńskim, względnie francuskim, które umożliwiłoby wzajemne poznanie życia gospodarczego obu krajów;

4) rozpowszechnianie wiadomości o Polsce w prasie rumuńskiej i o Rumunji w prasie polskiej;

5) założenie w Polsce specjalnego towarzystwa dla handlu z Rumunją;

6) zorganizowanie stałej wystawy próbek przy konsulacie polskim w Bukareszcie.

Rumunja nietylko posiada dla Polski doniosłe znaczenie, jako rynek zbytu, lecz również jako teren tranzytowy. Umowa handlowa polsko-rumuńska obu krajom zapewnia swobodę tranzytu. Postanowienie to dla Polski ze względu na drogę, wiodącą przez Rumunję do Turcji i krajów bałkańskich, jest pierwszorzędnej wagi. Dotychczas Polska ze swobody tranzytu przez Rumunję korzysta w stopniu minimalnym. Przypuszczać jednak należy, iż z chwilą ożywienia się stosunków handlowych z krajami bałkańskimi i Turcją uprawnienie to będzie przez Polskę należycie wyzyskiwane. Rumunja natomiast już obecnie korzysta w ogromnej mierze z tranzytu przez Polskę, przywożąc tą drogą towary z Niemiec, Austrji i Czechosłowacji. Dla ułatwienia i wzmożenia handlu tranzytowego byłoby pożądane rozbudowanie pogranicznych stacji, które w chwili obecnej pozostawiają wiele bardzo do życzenia. *L. P.*

Formy Organizacji Eksportu.

W Towarzystwie Ekonomicznem w Krakowie p. dr. Juljusz Twardowski, prezes Izby Handlowej polsko-austryjackiej w Wiedniu, wygłosił niezmiernie ciekawy odczyt, z którego podajemy ustęp następujący:

I.

Jeszcze krótki czas przed wojną zachowywał się świat kupiecki w przeważającej ilości państw dość oziębłe wobec problemu państwowego llub też innego rodzaju popierania wywozu. Maszynerja handlu światowego była ogromnie udoskonalona, księgi adresowe wszystkich krajów, stojące zawsze na wyżynie, były za tanie pieniądze każdej chwili do dyspozycji, korzystanie z kolei i telegrafu było stosunkowo tanie, dziesiątki tysięcy agentów i zastępców było stale w podróży — tak, iż każda firma przeciętnej miary miała sposobność za tanie stosunkowo pieniądze dokładnie być informowaną o faktach i kwestjach ją obchodzących.

Po wojnie scenerja ta zupełnie się przesunęła. Kalejdoskopiczne zmiany w polityce cłowej i przywozowej państw europejskich zmuszają do ciągłych przynajmniej tygodniowych sprawozdań, słowem: dawniejszy kupiecki handel towarowy da się dziś porównać ze spekulacją giełdową, dla której potrzebne są nerwy, szybka decyzja, a przedewszystkiem najdokładniejsze, aż z ostatniej chwili zaczerpnięte informacje. Jasną tedy jest rzeczą, że w tych warunkach nie może kupiec ze swym normalnym aparatem odpowiedzieć wymaganiom. Nieliczne tylko firmy europejskie są dziś tak potężne, iż same były w stanie utrzymać aparat, informujący je o zajściach w życiu gospodarczem. Nawet większe firmy, i to nietylko w Europie, ale i w innych częściach świata, zmuszone są dziś większą część informacji czerpać ze stworzonych w tym celu organizacji. W zrozumieniu tych okoliczności stworzyły wszystkie znaczniejsze kraje, nawet i takie, które przedtem w obrocie handlowym jedynie prywatną inicjatywę uznawały, organizacje, których zadaniem jest informować świat kupiecki szybko i w sposób pewny. Organizacje te są państwowe, albo prywatne; oba typy mają swoje dobre i ujemne strony.

Pragnąłbym tu naszkicować niektóre organizacje zagraniczne i oświetlić ich dodatnie i ujemne cechy.

Niemcy, kraj klasycznej organizacji, nie stworzyły na polu popierania handlu wywozowego dziwnym wypadkiem niczego typowego, za wzór służyć mogącego.

Już przed wojną posiadały Niemcy do pomocy swych konsulów, cały szereg agentów handlowych; posiadały dalej licznych rzeczoznawców handlowych, przydzielonych do najrozmaitszych zastępstw zagranicznych, jednakowoż praca tych ludzi niezbyt wielkie oddawała usługi niemieckiemu ogółowi gospodarczemu. Przemysł niemiecki chwycił się tedy samopomocy i stworzył cały szereg prywatnych organizacji, które wielokrotnie wedle najrozmaitszych typów działając, wyspecjalizowane według poszczególnych krajów i terytorjów, zawsze jednak utrzymywane są z prywatnych środków. Najwybitniejsze instytucje tego rodzaju są: „Instytut kolonjalny w Hamburgu," który pracuje przedewszystkiem dla celów handlu hamburskiego, pozatem też i dla ogólnych celów handlowych; „Der deutsche Uebersedienst, G. m. b. H." w Berlinie, który pracuje w rodzaju korespondencji tetlegraficznej; Instytut dla obrotu morskiego i gospodarki światowej w Kalifornji i „Południowo-Amerykański Instytut."

Obok tego istnieje około 50 dwu-państwowych związków, jak np. Towarzystwo niemiecko-rosyjskie, niemiecko-hiszpańskie, holenderska Izba kupiecka, niemiecko-perski Związek gospodarczy i wiele innych,ześrodkowanych w „Niemieckim Związku gospodarczo-zagranicznym" (Deutsch-Ausländischer Wirtschaftsverband). Mniejsze związki są nadzwyczaj nierównomierne, dążą do odrębnych od siebie celów, zwracają się do odmiennych kół, kooperują się rzadko i częstokroć się zwalczają.

Niemcy nie doszły dotąd do silnej koncentracji wyzyskania rezultatów, osiągniętych przez prywatne stowarzyszenia, a wiadomości, któremi rozporządzają dobrze pracujące instytucje, ograniczone są do stosunkowo szczupłego grona osób, ponieważ członkowie, którzy opłacają koszta, chcą naturalnie sami względnie jako pierwsi zbierać plony. Stworzone pod egidą Ministerstwa Spraw Zagranicznych „Archiwum Gospodarstwa Światowego," które w perjodycznych publikacjach podaje przegląd stosunków gospodarczych wszystkich krajów na świecie, mało przynosi interesującego dla kupiectwa.

Anglja, której dyplomatyczne i konsularne zastępstwa już przed wojną były cennemi ekspozyturami angielskiego przemysłu i handlu, polepszyła znacznie te instytucje podczas wojny i po niej. Aby uniknąć istniejących w innych państwach rywalizacji między departamentem handlowo-politycznym w Ministerstwie Spraw Zagranicznych a Ministerstwem Handlu, stworzyła Anglja odrębną instytucję dla handlu zewnętrznego: „Departament of Overseas Trade," stanowiącą samoistne Ministerstwo, a więc urząd niezawisły od Ministerstwa Handlu, jako też od Ministerstwa Spraw Zagranicznych, a którego sztab urzędniczy złożony jest z wyszkolonych sił obu Ministerstw.

Departament of Overseas Trade wysyła do pełnienia służby zagranicznej urzędników, tak zw. „Commercial Secretaries" do najważniejszych placówek na świecie, gdzie są oni przydzielani ambasadom, względnie Poselstwom, w których piastują stopień służbowy sekretarza Poselstwa i podlegają jednakowo ambasadorowi lub posłowi tylko formalnie. Merytorycznie mają oni dość daleko idącą samodzielność, są faktycznie odpowiedzialni tylko przed Szefem Departamentu of Overseas Trade i mają swój własny, od Poselstwa niezależny budżet.

Ten skomplikowany trochę system przysparza dwie nader doniosłe korzyści: po pierwsze taki Commercial Secretary może i musi się wyłącznie oddawać sprawom handlowym, nie będąc przez inne zajęcia od właściwej pracy odciąganym. Cennego poparcia doznaje jego osobista praca przez to, iż wszystkie konsulaty danego okręgu poselskiego są, co do sprawozdań handlowych, jemu podległe. Powtóre przez formalne podporządkowanie takich sekretarzy pod władzę posła czy ambasadorów, oraz przez kontrasygnaturę tych ostatnich uzyskuje się to, że interesy angielskie nie są przez rozbieżne tendencje w polityce tych dwu placówek narażone na szkodę. Chociażby poseł i attache handlowy nie zawsze byli tego samego zdania, są oni przecież zmuszeni porozumiewać się z sobą, wskutek czego nie mogą stale reprezentować dwu rozbieżnych kierunków. Wprawdzie prawidłowe funkcjonowanie tego systemu zawisłe jest w znacznej części od tego, czy osoba attache handlowego posiada dość siły, aby nie poddać się zbytnio wpływowi ambasadora, — jednakowoż Anglja znaną jest z tego, iż zawsze potrafi właściwych mężów stawiać na właściwem miejscu.

Obok tej oficjalnej instytucji istnieje jeszcze bardzo pływowy związek prywatny „Federation of British Industries," w którym zastąpieni są wszyscy wybitniejsi przemysłowcy angielscy. Związek ten rozporządza wskutek wysokich wkładek członków znacznemi środkami, ma stałych sprawozdawców na najważniejszych placówkach światowych i wysyła w miarę potrzeby komisje do badania poszczególnych problemów. Związek ten jest z natury rzeczy wyłącznie prywatny. Ponieważ jednak zastępuje cały przemysł angielski, znajduje on naturalnie daleko idące poparcie u Rządu i jego zastępstw zagranicznych.

Instytucją sui generis, służącą do popierania handlu zewnętrznego jest „British Export Trading Scheme." Rząd oddał jej do dyspozycji 20 miljonów funtów szterlingów. Z tego funduszu otrzymują eksporterzy angielskich towarów, na żądanie, kilkumiesięczny kredyt aż do wysokości 80% ceny fakturowej — naturalnie, za dostatecznem zabezpieczeniem.

II.

Stany Zjednoczone Ameryki Północnej, które przed wojną hołdowały zasadzie indywidualnej a outrance, zaprowadziły podczas i po wojnie, dziwnym zbiegiem okoliczności, w największych rozmiarach zakrojony system państwowego popierania handlu zewnętrznego.

Popieranie handlu zewnętrznego powierzono w Stanach Zjednoczonych w zupełności Ministerstwu Handlu. Obok tego przedkładają konsulowie, tak jak dawniej, sprawozdania handlowe do Ministerstwa Spraw Zagranicznych, ale i ten materjał oddawany zostaje do użytku Ministerstwa Handlu. W Waszyngtonie założono „Departament of Foreign and Domestic Commerce," którego kierownik podlega wyłącznie Ministrowi Handlu. Organizacja ta, zupełnie samodzielna, jest wzorem znakomitego talentu organizacyjnego Hoovera. W przeciwstawieniu do innych państw posiada zakład centralny w Waszyngtonie, rozporządzający ogromnym aparatem fachowców, filje we wszystkich znaczniejszych miastach Stanów Zjednoczonych, które zostają regularnie zawiadamiane przez centralę, na najkrótszej drodze, zwykle telegraficznie, o wpływających ważniejszych wiadomościach. Kupiec w San Francisco odbiera je tedy równocześnie z kupcem w Nowym Yorku.

Bardzo charakterystycznem jest ogromne rozpowszechnienie telegrafu. Zastępcy zagraniczni są mianowicie obowiązani przesyłać telegraficznie kilka razy na miesiąc bardzo szczegółowe sprawozdanie o najważniejszych zdarzeniach gospodarczych. Poza tem przysługuje każdemu zastępcy zagranicznemu prawo przesyłania wiadomości, które on uznaje zaważne, w drodze telegraficznej, bez względu na koszta. Urzędnicy służby zagranicznej dla handlu amerykańskiego są wyłącznie delegatami Ministerstwa Handlu i nie podlegają amerykańskim ambasadom lub posłom.

Oprócz tych, stale na placówkach zagra-

nicznych urzędujących komisarzy handlowych i attaches handlowych, wysyłani bywają z Waszyngtonu specjalnie uzdolnieni urzędnicy zagranicę dla studjowania poszczególnych kwestji. Sprawozdania z podróży tych specjalnych komisarzy zostają również jaknajszybciej podawane do wiadomości świata kupieckiego; stanowią one częstokroć cenny i wyczerpujący podręcznik o chwilowej sytuacji w pewnej gałęzi handlu czy przemysłu danego kraju. Podróże te mają jeden tylko cel: wykrycie rynków zbytu dla towarów amerykańskich.

Szczególną zaletą amerykańskiego systemu jest zasada jawności wszystkich sprawozdań. Podczas gdy angielski Departament of Overseas Trade przesyła ważniejsze wiadomości prawie wyłącznie w drodze cyrkularnej pewnej liczbie angielskich interesantów i ogranicza się do wydawania jednej skromnej gazety rządowej i mało ma styczności z prasą codzienną, Ameryka przyjęła system jaknajbardziej rozwiniętej zasady jawności. Departament amerykański nietylko że przesyła poufne wiadomości wprost interesentom — ale wydaje też bardzo ważne dla kupiectwa czasopismo w formie tygodnika podającego dosłownie telegraficzne sprawozdania zagranicznych komisarzy, rozpowszechnia dalej w niezliczonych egzemplarzach specjalne studja i monografje, a, co najważniejsze, Departament zawarł układ z około 400 dziennikami, mocą którego dzienniki te kilka razy w tygodniu publikują oddany im przez Departament najświeższy materjał. Tym systemem jaknajszczej jawności doszli Amerykanie do tego, iż niema prawie kupca amerykańskiego, do którego nie dochodziłyby informacje służby zagranicznej w tej czy innej postaci.

Obok tego wspaniałego państwowego systemu popierania handlu zewnętrznego, do którego dyspozycji stoją na nasze pojęcia niesłychane sumy pieniężne, bo nawet cała służba radjotelegraficzna amerykańskiej floty wojennej — znikają prawie zupełnie nieliczne organizacje prywatne. Z pośród nich zasługuje na wzmiankę tak zwane „Commercial Museum“ w Filadelfji, które funkcjonuje podobnie, jak Muzeum Handlowe w Wiedniu i które ze względu na szereg lat swego istnienia i wytrawną pracę zażywa powszechnego poważania.

Wspomnieć też należy o instytucji pod nazwą „U. S. Chamber of Commerce.“ W gigantycznej tej organizacji koncentruje się kilkanaście tysięcy lokalnych związków przemysłowych i handlowych, oraz lokalnych amerykańskich Izb Handlowych. Instytucja ta posiada osobny departament dla spraw handlu zewnętrznego, który bardzo owocnie pracuje.

Po wielkiej wojnie rozmnożyły się w Europie jedno- i dwupaństwowe Izby Handlowe. Są to wyłącznie prywatne instytucje, utrzymywane przez członków, częściowo są też przez państwa subwencjonowane. Wartość ich jest bardzo rozmaita, tak samo ich metody działania, wskutek czego nie można jednolitego o nich wydać sądu.

Na wielką trudność napotyka finansowanie takich Izb, bo budżet ich musi dla sprawnej pracy być tak wielki, że ze składek członków pokryty być nie może. Nielicznym tylko Izbom Handlowym zagranicą udało się pozyskać pomoc potężnych grup przemysłowych i finansowych, tak, że byt ich mimo wszystkie trudności jest zapewniony.

Nader zajmującym tematem jest rozpatrzenie psychologicznych i technicznych warunków popierania handlu zagranicznego. Pod względem psychologji handlowej b. dużo nauczyć się możemy od anglików, którzy bezsprzecznie górują co do praktycznej znajomości psychologji narodów. Nikt nie potrafił tak dobrze jak anglik w każdym kraju we właściwy sposób protegować towaru rodzimego: najważniejszym może czynnikiem tej propagandy jest niesłychanie czynny patrjotyzm anglików i wytrwała, nieustraszona praca przez każdego anglika z osobna, czy to kupca, czy dyplomaty lub też globetrottera w interesie swego kraju. Respekt, częstokroć i sympatja, którą każdy podróżujący anglik umie sobie zdobyć, torują drogę towarom angielskim. Antytezą anglika jest niemiec, który, mimo znacznych powodzeń na targu światowym, nie potrafił sobie zdobyć sympatji, a którego towar podbił rynki jedynie nadzwyczajną jakością i szczególną taniością. Podobnie jak Anglja potrafiła także Francja w pewnych działach dzięki swemu smakowi, elegancji i czarowi języka wytworzyć sobie przyjazną atmosferę, która jest bodźcem do sprowadzania towarów francuskich.

Obecna służba handlowa w Polsce spoczywa wielkokrotnie w ręku ludzi bardzo dzielnych. Jednakowoż nie da się zaprzeczyć, że cały aparat daleki jest od idealnej organizacji popierania handlu zagranicznego i że braki jego na każdym kroku są dostrzegalne. Przy wzrastającym wywozie Polski stworzenie systematycznej służby do popierania handlu zagranicznego staje się koniecznością palącą. Ponieważ wiele trzeba czasu, miesięcy nawet lat całych, by aparat taki się wyrobił i sprawnie pracował, trzeba już obecnie zająć się poważnie tem zagadnieniem.

M. S.

KRONIKA KRAJOWA
PRZEMYSŁ

KRONIKA PRZEMYSŁOWA.

Produkcja zagłębia Borysławskiego w latach 1904—1923.

W Borysławiu, Mraźnicy i Tustanowicach, wywiercono poczynając od roku 1904 (czasu największego ruchu wiertniczego) do początku roku bieżącego ogółem 778,447 metrów bieżących głębokości szybów, w czem:

W Borysławiu	810,540	metrów
„ Mraźnicy	89,702	„
„ Tustanowicach	324,678	„
Szybów zastanowionych	53,527	„

Z tych szybów wyprodukowano ropy następujące ilości:

W r. 1904	54,601	cyst. po 10,000 kg.
„ 1905	54,665	„ „ „ „
„ 1906	56,219	„ „ „ „
„ 1907	101,159	„ „ „ „
„ 1908	158,562	„ „ „ „
„ 1909	193,762	„ „ „ „
„ 1910	161,372	„ „ „ „
„ 1911	130,274	„ „ „ „
„ 1912	118,413	„ „ „ „
„ 1913	107,104	„ „ „ „
„ 1914	73,802	„ „ „ „
„ 1915	61,008	„ „ „ „
„ 1916	77,002	„ „ „ „
„ 1917	70,316	„ „ „ „
„ 1918	68,061	„ „ „ „
„ 1919	48,940	„ „ „ „
„ 1920	52,577	„ „ „ „
„ 1921	56,514	„ „ „ „
„ 1922	55,721	„ „ „ „

Razem 1,699,412 cystern ropy o łącznej wartości 820,000,000 franków szwajcarskich.

Z przemysłu górniczego.

Konjunktury w przemyśle węglowym w kwietniu i maju r. b. w zagłębiu dąbrowskiem i krakowskiem pogorszyły się znacznie. Wprawdzie w kwietniu kopalnie pracowały jeszcze normalnie rozpędem poprzednich miesięcy, to też produkcja kwietniowa nie obniżyła się, wyniosła bowiem w zagłębiu Dąbrowskiem 632,930 tonn, a w Krakowskiem 178,607 tonn, co w porównaniu z tymże miesiącem roku 1913 wynosi 103,62 proc, dla zagłębia Dąbrowskiego, oraz 108,75 proc. dla zagłębia Krakowskiego. W maju już jednak pogorszenie konjunktur odbiło się nawet na produkcji, gdyż według danych tymczasowych, zgromadzonych staraniem ministerstwa przemysłu i handlu, zagłębie Dąbrowskie wyprodukowało około 512,860 tonn, Krakowskie około 132,200 tonn.

Zmniejszenie popytu na węgiel gruby na opał z powodu lata jest normalne i chwilowe, natomiast zmniejszenie zapotrzebowania węgla drobnego,, zużywanego na potrzeby przemysłu, jest w związku z ogólnym kryzysem przemysłowym. Kopalnie drobniejsze, mniej zasobne, zaczynają, wobec braku zbytu, zmniejszać stopień uruchomienia i wymawiać pracę robotnikom.

Na maj, stosownie do umowy z robotnikami, podniesiono płace tylko o 5 procent; ceny sprzedażne węgla, w związku z tą podwyżką, oraz zwiększonym o 5 proc. dla kopalni tych zagłębi podatkiem rządowym, podniesiono o 10 proc. Kopalnie obu tych zagłębi składają podania o zniżenie podatku, motywując je tem, że prawie całą swą produkcję zbywają na rynku wewnętrznym, podatek ten zatem odbija się na konsumentach i podraża koszty utrzymania, oraz koszty produkcji wszystkich przemysłów, pracujących na węglu. Natomiast węgiel śląski prawie całkowicie idzie do Niemiec; z obniżenja zatem podatku korzysta zagranica. Na czerwiec robotnicy zagłębia Dąbrowskiego i Krakowskiego nie zażądali podwyżki płac, ceny węgla od 1 czerwca nie uległy narazie zmianie.

Sytuacja na Górnym Śląsku nieco inaczej się przedstawia. Na gatunki grubsze węgla, które idą w znacznej części na potrzeby państwa, jest z powodu lata mniejsze zapotrzebowanie, natomiast prawie wszystek węgiel drobniejszy idzie zagranicę, głównie do Niemiec, na potrzeby przemysłu. Ceny węgla śląskiego na maj zniżono, prócz 5 proc. podatku państwowego, jeszcze o 6000 mk. na tonnie, ale od czerwca wzrosły znowu o 10 proc. w porównaniu z majem.

Produkcja kopalni śląskich wyniosła w kwietniu 2,147,189 tonn węgla.

Stan przemysłu w maju.

Według danych głównego urzędu statystycznego zwyżka zatrudnionych w przemyśle robotników w miesiącu maju, w porównaniu z kwietniem, wynosiła 2,5 proc. Statystyka obejmowała 3,087 przedsiębiorstw, w których zatrudniono w kwietniu 375,726, w maju zaś — 385,153 robotników. Powiększenie ilości zatrudnionych robotników wykazywały przemysły: drzewny — 7,8 proc., budowlany 7,2 proc., mineralny 6,4 proc., spożywczy 5 proc., odzieżowy 3,5 proc., garbarski 1,9 proc, górniczy 1,8 proc., włókienniczy 1,6 proc. metalowy 1 proc. i maszynowy 0,5 proc., zniżkę zaś przemysły: poligraficzny 0,4 proc., chemiczny 0,5 proc. i papierniczy 1,7 proc. Produkcja uległa rozszerzeniu w 234 przedsiębiorstwach, ograniczeniu — w 382. Reszta nie wypełniła odnośnej rubryki, czyli zachowany został poprzedni stan rzeczy. 259 przedsiębiorstw wykazały dobry stan zamówień, 1,200—średni, 937—zły.

Stan uruchomienia przemysłu szklarskiego,

zorganizowanego w Związek, wyraża się w następujących danych: 45 hut czynnych, 6 nieczynnych. Ilość zatrudnionych robotników około 9,300, huty nieczynne zatrudniéby mogły około 700 robotników, produkcja hut czynnych wynosi rocznie około 72 tys. tonn szkła, huty nieczynne mogłyby w okresie rocznym wyprodukować około 5,700 tonn. Eksportują szkło, głównie stołowe, trzy fabryki w ilości około 829 tonn w stosunku rocznym.

Z przemysłu włókienniczego.

1 kwartał r. b. był wogóle ciężki dla przemysłu włókienniczego zwłaszcza w okręgu łódzkim. Stan uruchomienia przemysłu bawełnianego według danych Związku przemysłu włókienniczego w Państwie Polskiem zrzeszających 90 proc. fabryk bawełnianych, wykazuje dalsze postępy w uruchomieniu:

Rzeczywista ilość czynnych: w r. 1914 1,206,211, 1 stycznia 1923 r. 1,091,184, 1 kwietnia 1923 r. 1,153,022.

Suma czynnych w 3 zmianach w 1914 r. 1,559,629, 1 stycznia 1923 r. 2,179,927, 1 kwietnia 1923 r. 2,292,503.

Dla przemysłu wełnianego dane Zw. przemysłu włókienniczego w Państwie Polskiem są niewystarczające, gdyż Związek ten zrzesza tylko wielkie fabryki. Wogóle stan uruchomienia w przemyśle wełnianym przedstawia się o wiele gorzej.

W przemyśle wełnianym łódzkim, obliczonym głównie na rynek wewnętrzny, panuje dotkliwy kryzys, pomimo, że produkcja, a częciowo i handel przechodzić już zaczyna do sezonu zimowego. Fabrykanci zmuszeni są sprzedawać kupcom towar wyłącznie na kredyt wyłącznie na kredyt wobec zmniejwobec zmniejszonego popytu. Zapasy towarów w fabrykach są duże to też rezultatem tego jest redukcja pracy w szeregu zakładów.

KRONIKA KRAJOWA

HANDEL

Eksport soli wielickiej.

Przeprowadzono przygotowawcze prace Głównego Urzędu Wwozu i Wywozu, mające na celu pobudzenie i rozwój polskiego eksportu, zaczyna dawać rezultaty. Obecnie wywóz soli wielickiej stanowi poważne pozycje naszego eksportu. Sól polska przeważnie wywożona jest do Niemiec, ostatnio zaś także do Czecho - Słowacji. Należy podkreślić, że Niemcy mają zawarowane traktatowo w umowie z Czechami, że cały import soli do Czech musi być prowadzony z Niemiec, którzy nabywają ją z Polski. Obecnie jednak sprowadziła Czochosłowacja na własną rękę większe partje soli wprost z Polski

Łotwa odbiorcą polskiej manufaktury.

Dzienniki łotewskie donoszą o nadejściu do Rygi pierwszych tratew polskich. Tratwy te płynęły jednym z dopływów Dźwiny, później zaś Dźwiną.

Tratwy dostarczyły 20 wagonów drzewa, które wyładowano na stacji Zemegale.

Zapowiedziane z Rosji tratwy nie przybyły.

Obrót handlowy z Polską wzrasta ciągle. Oprócz drzewa, dostarczyła Polska Łotwie 13 wagonów tkanin jedwabnych i 10 wagonów manufaktury.

Stosunki handlowe z zagranicą.

Następujące firmy zagraniczne chcą wejść w stosunki handlowe z firmami polskiemi: 1) Włoska firma wyrabiająca cytrynową esencję w proszku, 2) Firma berlińska, wyrabiająca termometry precyzyjne i instrumenty chirurgiczne oraz aparaty chemiczne i fizykalne.

Opłaty za wywóz drzewa zagranicę.

W związku z wprowadzeniem zakazu wywozu drzewnego towaru zagranicę bez pozwoleń, wydało ministerstwo skarbu polecenie urzędom celnym, by wszelkie transporty drzewa załadowane do wagonów kolejowych najpóźniej do dnia 24 maja włącznie odprawiały jeszcze bez pozwoleń zagranicę. Stosownie do rozporządzenia z dnia 16 maja 1923 r. (Dz. Ust. Rzplt. P. Nr. 54) wprowadzone opłaty wywozowe na drewno zostały ustalone aż do odwołania w następującej wysokości:

za wywóz 1 m³ budulca pół szylinga;

za wywóz 1 m³ innego drewna nieobrobionego iglastego jedną czwartą szylinga;

za wywóz 1 m³ osiki 1 szyling.

Przy wadze 700 kg. za metr sześcienny, opłaty te wynoszą jedną czternastą część szylinga za wywóz 100 kg. drzewa budulcowego, zaś jedną dwudziestą ósmą część szylinga za wywóz 100 kg. wszystkich innych gatunków drzewa iglastego nieobrobionego, a jedną siódmą część szylinga za wywóz 100 kg. osiki.

W każdym wypadku musi się dla drzewa wywożonego za granicę wykazać pozwoleniem, na podstawie którego pobierane są opłaty wywozowe.

Eksport polski do Łotwy.

Oprócz nafty, soli i manufaktury w roku ubiegłym wywieziono z Polski do Łotwy 20,000 tonn lnu, a w r. bieżącym przewidziany eksport lnu 25 000 tonn.

Handel polsko-rosyjski.

Na granicy polsko-sowieckiej oczekiwany jest w najbliższych dniach wielki transport towarów z Polski. Pierwsze wagony już przybyły, zawierają one przedewszystkiem wyroby chemiczne, prymusy, lampy naftowe.

Obrót towarowy z Japonją.

Wykazy statystyczne japońskie, dostępne do tej pory, nie zawierają żadnych danych, dotyczących obrotu towarowego pomiędzy Polską i Japonją.

Obrót ten, który zresztą wobec braku firm polskich w Japonji jest tem trudniejszy do skontrolowania, do chwili obecnej nie mógł nabrać znaczenia, uzasadniającego otwarcie specjalnych rubryk w statystykach japońskich, w których wraz z obrotem handlowym innych państw nowopowstałych po wojnie wszechświatowej, figuruje widocznie w rubryce „inne kraje."

Dodać należy, iż statystyki japońskie wyliczają towary wedle portu wysłania, tak że towary polskie wysłane np. do Hamburga, lub z Władywostoku, figurowałyby jako towary niemieckie, względnie rosyjskie. W ten sposób nasza sól z Wieliczki i Bochni, importowana przed wojną w dość znacznych ilościach, figurowała w statystykach, dotyczących obrotu towarowego z b. Monarchją Austrjacko-Węgierską tylko, o ile została wysłana przez Tryest lub Fiume.

Z prasy oraz z innych źródeł postronnych wiadomo, że pewna ilość towarów polskich, zwłaszcza wyrobów tekstylnych została w ciągu ostatnich lat importowana do Japonji, lub do jej posiadłości zamorskich. Do Mandżurji (drogą przez Dairen) szły wysyłki naszych wyrobów wełnianych białostockich, jak kołdry i pledy, do samej Japonji zostają importowane przez firmę czeską w Yokohamie sukna i inne wyroby naszego przemysłu tekstylnego w Bielsku i Białej. Importy te nie dają się niestety ująć w formie statystycznego wykazu. Wogóle biorąc, Polska w dotychczasowych wydaniach statystyk japońskich ujawniona była tylko w dziale żeglugi.

W statystykach roku 1922 figuruje Polska z 11 statkami z tonażem 21,900 tonn w wykazach statków, odprawionych na wyjazd i z temi samemi liczbami też w wykazach statków, odprawionych na wyjazd w portach japońskich. Jest to dość pokaźna liczba, przewyższająca np. liczbę statków włoskich i ujawnia ona rejsy, jakie w ciągu roku zeszłego odbywał pomiędzy Japonją i portami statek „Hanamet" pojemności 3300 tonn. Niestety i ten statek, najstarszy co do wieku, lecz też co do tonażu, największy statek polski, stoi obecnie unieruchomiony w porcie Tsingtao.

Targi wschodnie a Francja.

Wydział handlowy zagraniczny „Office National du Commerce Exterieur" w Paryżu, będący organem ministerstwa handlu i przemysłu, donosi zarządowi Targów Wschodnich, że zorganizowała się w Paryżu specjalna sekcja francuska Targów Wschodnich we Lwowie. Liczba zgłoszeń wystawców francuskich, jest tak znaczna, że sekcja zażądała powierzchni wystawowej 2 razy tak wielkiej, jak w roku poprzednim.

KRONIKA FINANSOWA

Zapas walut obcych.

Ostatni bilans dekadowy na 10 czerwca r. b. wykazuje, że ilość walut w P. K. K. P. w przeciągu czasu od dnia 10 maja do 10-go czerwca r. b. wzrosła na ogólną sumę 1,183,518 mk. złotych.

Inkasowanie walut zagranicznych za eksport.

W myśl rozporządzenia Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrami Przemysłu i Handlu oraz Sprawiedliwości „Monitor Polski" Nr. 142 i Dz. Ust. Nr. 62 mają być przekazane pozostałości walutowej lub należności za towary z Polski wywiezione między 1 stycznia a 30 czerwca 1923 r. do inkasa Polskiej Krajowej Kasie Pożyczkowej lub jednemu z banków zastępczych. Eksporterzy ci, chcący przystąpić do wywozu towarów z Polski, obowiązani są zaopatrzyć się w Polskiej Krajowej Kasie Pożyczkowej lub dowolnie wybranym banku zastępczym w zaświadczenie walutowe. Władze stacji kolejowych lub wodnych, na której się odbywa załadowanie towaru zagranicę, nie mają prawa zezwolić na załadowanie bez przedstawienia zaświadczenia walutowego. Każdy eksport winien prowadzić osobną książkę walut zagranicznych.

Wpływy z podatków pośrednich.

Według zestawień tymczasowych wpływów podatkowych za maj r. b. podatki pośrednie w porównaniu z poprzednim miesiącem kwietniem podniosły się o 23,2 procent, podczas gdy spadek siły kupnej marki wynosił 6,2 procent. Wskazuje to, że minister skarbu dąży planowo i systematycznie do łagodnego podwyższenia wpływów z podatków pośrednich w złocie do wysokości norm przedwojennych.

Wpływy z podatków bezpośrednich w maju.

Według zestawienia tymczasowego wpływów z podatków i opłat skarbowych, podatki w m. maju r. b. dały 38,239,316,000, w kwietniu 35,898,576,000 mk. Z powyższego zestawienia wynika, że podatki bezpośrednie w maju przyniosły znowu nieznaczną kwotę, gdyż w dalszym ciągu obserwujemy minimalne wpływy z podatku gruntowego i przemysłowego. Wnioski ministra skarbu w sprawie podniesienia wydatnego tych źródeł dochodowych nie doczekały się definitywnego załatwienia w Izbach ustawodawczych. Jak wiemy w połowie maja został uchwalony ostatecznie tylko wniosek w sprawie podatku przemysłowego, rezultatów z którego będzie można oczekiwać dopiero w miesiącu lipcu.

O zwrot należności z b. Rosyjskiego Banku Państwa.

Delegacja polska w Mieszanej Komisji Rozrachunkowej zamierza w czasie najbliższym złożyć stronie rosyjskiej wniosek o zwrot na mocy art. 17 i 18 Traktatu Ryskiego, polskim bankom, domom bankowym firmom przemysłowym, handlowym i rolniczym — należności z tytułu operacji w b. Banku Państwa i Kasach Skarbowych (kaznaczejstwach) na ziemiach b. imperjum rosyjskiego, a wchodzących obecnie w skład Rzeczypospolitej Polskiej. Dla należytego uzasadnienia wniosku powyższego Główny Urząd Likwidacyjny zwraca się z wezwaniem o dostarczenie danych i dowodów potwierdzających słuszność zgłoszonych pretensji.

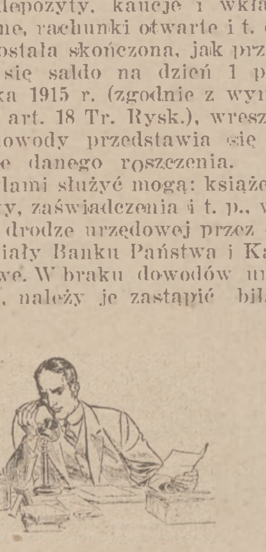
Dane i dowody (w odpisach poświadczonych przez sporządzających) należy przedstawić przy wykazie, obejmującym całokształt pretensji do Banku Państwa i Kas Skarbowych.

Wierzytelności Banku Państwa u zgłaszających pretensje nie należy umieszczać w wykazie, a podać je osobno, jako załącznik do wykazu. Dane te służyć będą jako materjał orjentacyjny dla Delegacji Polskiej.

W wykazie należy wyszczególnić każdy rodzaj pretensji, a więc: wkłady, depozyty, kaucje, pozostałości na rachunek bieżący, specjalny, korespondencji i t. p., wskazać przy każdej pozycji, kiedy dana operacja została rozpoczęta (depozyty, kaucje i wkłady wniesione, rachunki otwarte i t. d.), kiedy została skończona, jak przedstawia się saldo na dzień 1 października 1915 r. (zgodnie z wymaganiem art. 18 Tr. Rysk.), wreszcie jakie dowody przedstawia się na poparcie danego roszczenia.

Dowodami służyć mogą: książeczki, kwity, zaświadczenia i t. p., wydane w drodze urzędowej przez dane oddziały Banku Państwa i Kasy Skarbowe. W braku dowodów urzędowych, należy je zastąpić bilansem, wypisem z ksiąg rachunkowych, oraz innemi dokumentami stwierdzającemi słuszność pretensji. Dowód zastępczy winien zawierać powołanie się na obowiązujący w danym razie dowód urzędowy, a oprócz tego należy wyjaśnić, dlaczego on nie jest przedstawiony.

Wymagane dane i dowody składać należy do biura Delegacji Polskiej, Foksal 3. Główny Urząd Likwidacyjny — Wydział Rosyjski (tel. 35-14 wewnętrzny 4), gdzie też udzielane są wszelkie bliższe informacje w poruszonej sprawie.

Uzupełnienie kredytów.

Ministrstwo Skarbu rozesłało do wszystkich Ministerstw i Urzędów Centralnych okólnik w sprawie uzupełnienia kredytów objętych projektem preliminarza budżetowego na rok 1923. W myśl tego okólnika, otwieranie nowych kredytów może nastąpić tylko na wniosek Ministra Skarbu, zatwierdzony w drodze ustawodawczej i tylko pod warunkiem, że równocześnie zostaną w tej samej kwocie zmniejszone wydatki państwowe w tej samej lub innej części budżetu. Jedynie w razie wzrostu drożyzny ustawa upoważnia Ministra Skarbu do uzupełnienia kredytów preliminowanych, jednakowoż tylko do wysokości kwoty, stanowiącej równowartość w markach sumy preliminowanego kredytu, przeliczonego na złote po kursie 1 złoty=3.600 marek.

Bony złote a podatki.

Ministerstwo skarbu w wykonaniu art. 7 ustawy z dnia 22 marca 1923 r. w przedmiocie wypuszczenia 6 proc. złotych bonów skarbowych poleciło władzom i urzędom skarbowym przyjmować 6 proc. bony skarbowe przed terminem ich płatności przy uiszczaniu następujących podatków bezpośrednich: 1) dochodowego,)2 przemysłowego, 3) gruntowego, 4) od dochodów, 5) od wzbogacenia się, 6) od jednorazowej daniny państwowej.

Bank Naftowy S. A. we Lwowie.

Ministerstwo przemysłu i handlu zatwierdziło zmianę nazwy Banku Rolniczo-Przemysłowego na „Bank Naftowy". Bank ten fuzjonował swe interesy z firmą „Gaz Ziemny" Sp. z o. odp. (inż. Szaynok, Wieleżyński i Sp.) i rozpoczął już swe funkcje w swej nowej postaci, jako dalszy czynnik wzmacniający polski stan posiadania w przemyśle naftowym. Ludziom, którzy nie ograniczają się do załamywania rąk i do bezradnego biadania, lecz pracują i idą naprzód, zasyłamy górnicze „Szczęść Boże!"

Kronika Rozporządzeń.

Sprawy celne.

Obwieszczeniem Ministra Przemysłu i Handlu, wydanym w porozumieniu z Ministrem Skarbu z dnia 18 czerwca („Monitor Polski" Nr. 42) został wywóz towarów, objętych następującemi pozycjami taryfy celnej zabroniony:

Poz. tar. celn. 54 — skóry surowe wołowe, końskie, cielęce i skopowe (baranie i owcze) oraz skrawki tych skór.

Poz. tar. celn. 55 — p. skórki zajęcze i królicze surowe, nie wyprawione.

Obwieszczenie powyższe weszło w życie z dniem 26 czerwca r. b.

Opłaty wywozowe od prosa, gryki, fasoli, grochu i drobiu.

W „Dzienniku Ustaw" ogłoszono rozporządzenie, którego mocą będą pobierane opłaty wywozowe od zysku wywozowego w wysokości: 30 proc. od prosa, 30 proc. od gryki, 50 proc. od fasoli, 60 proc. od grochu, 60 proc. od drobiu bitego i żywego.

Podwyższenie opłat stemplowych.

W dniu 1 lipca 1923 r. wchodzi w życie rozporządzenie ministra skarbu z d. 14 czerwca 1923 r. (Dz. Ust. Nr. 61 poz. 452), podwyższające dwukrotnie dotychczasowe opłaty stemplowe od podań, załączników do nich i świadectw urzędowych, od pełnomocnictw, dokumentów przewozowych i wyciągów z ksiąg metrykalnych, oraz wszelkie inne stałe opłaty stemplowe od czeków i kart do gry, pozostają niezmienione.

W sprawie taryf pocztowych.

Minister poczt i telegrafów wydał rozporządzenie w sprawie taryf pocztowych.

Zgodnie z rozporządzeniem, została ustanowiona nowa stawka taryfowa dla druków do wagi 25 gr., opłata wynosi 50 mk. Opłata taryfowa dla próbek towarów do wagi 100 gr. wynosi 200 mk.

Opłata od każdego egzemplarza czasopisma wynosi: 1) za czasopismo do wagi 25 gr.—35 proc. opłaty za druki do wagi 15 gr., 2) za czasopismo do wagi 50 gr. — 35 proc. opłaty za druki do wagi 50 gr., 3) za czasopismo do wagi 100 gr. — 25 proc. opłaty za druki do wagi 100 gr., 4) za czasopismo do wagi 250 gr. — 25 proc. opłaty za druki do wagi 250 gr.

Opłaty pocztowe za czasopisma mają być pobierane, jak dotychczas, t. .j z góry miesięcznie lub kwartalnie.

W sprawie działalności zagranicznych Spółek Akcyjnych w Polsce.

Weszło w życie rozporządzenie ministrów przemysłu i handlu, oraz skarbu w sprawie zmiany przepisów o udzielaniu zagranicznym spółkom akcyjnym i komandytowo-akcyjnym pozwoleń na działalność w państwie polskiem.

Tekst rozporządzenia ogłoszono w Nr. 60 Dz. Ustaw.

Zakaz wywozu skór.

Na mocy ogłoszonego w „Monitorze Polskim" obwieszczenia do wykazu towarów, których wywóz jest zabroniony, włączono: Skóry surowe wołowe, końskie, cielęce i skopowe (baranie i owcze) oraz skrawki tych skór. Skórki zajęcze i królicze surowe, niewyprawione.

Nowa organizacja monopolu tytuniowego.

Dn. 2 lipca ukazało się rozporządzenie ministra skarbu, mocą którego stworzony został statut organizacyjny dla monopolu tytoniowego. Statut tworzy z monopolu tytoniowego osobne przedsiębiorstwo państwowe pod nazwą „Polski monopol tytuniowy."

Nowa organizacja monopolu tytuniowego ma na celu umożliwienie instytucji tej prowadzenie przedsiębiorstwa na zasadach handlowych, jak to przewiduje ustawa z dnia 1 czerwca 1922 r.

Na czele monopolu tytuniowego stoi dyrektor naczelny, któremu dodano komitet doradczy, złożony z delegatów ministerjum skarbu, ministerjum przemysłu i handlu i ministrjum rolnictwa.

Jednem z ważnych zadań tak zorganizowanego monopolu tytuniowego będzie podniesienie uprawy tytuniu w kraju, aby przez konsumcję produktu własnego zmniejszyć wywóz walut zagranicę na zapłatę za surowiec obcy. Odnośne badania wykazały bowiem, że w wielkich połaciach Rzeczypospolitej uprawiać można doskonałe gatunki tytuniu, które nie ustępują pod względem dobroci średnim gatunkom tytoni macedońskich.

Monopol tytuniowy celem pobudzenia większej własności do plantacji tytuniu, udzielać będzie, podobnie jak to czynią cukrownie, zaliczek na plantacje.

Podatek przemysłowy.

Z postanowień, zawartych w nowej ustawie o państwowym podatku przemysłowym, wynikają dla płatników podatku tego następujące obowiązki:

a) przedsiębiorstwa handlowe i przemysłowe oraz osoby, wykonywujące zajęcia przemysłowe, które już na zasadzie ustawy o państwowym podatku przemysłowym obowiązane były wykupić na r. 1923 świadectwa przemysłowe, winny dopłacić różnicę pomiędzy ceną posiadanego świadectwa przemysłowego a ceną przypadającą obecnie zgodnie z przepisami nowej ustawy; obowiązek dopłaty lub uiszczenia należności dotyczy jednocześnie i ustanowionych nową ustawą dodatków;

b) na przedsiębiorstwa, zajęcia i oddzielne składy, które w myśl poprzedniej ustawy nie podlegały obowiązkowi nabywania świadectw przemysłowych, względnie kart rejestracyjnych, co do których z mocy nowej ustawy obowiązek ten obecnie powstał, winni przedsiębior nabyć właściwe świadectwa przemysłowe ewentualnie karty rejestracyjne zgodnie z postanowieniami nowej ustawy.

Ostateczny termin do uskuteczniena dopłat do świadectw przemysłowych, wykupionych już na rok 1923, tudzież do nabycia nowych świadectw przemysłowych, oraz kart rejestracyjnych na oddzielne składy (pomieszczenia składowe), upływa z dniem 27 lipca 1923 roku. Termin ten bezwarunkowo nie zostanie odroczony, a po jeko upływie przystąpią niezwłocznie władze podatkowe na całym obszarze państwa do przymusowego ściagania niedopłaconych kwot wraz z karami za zwłokę, które wynoszą 10 proc. miesięcznie oraz kosztami egzekucyjnemi tudzież do sprawdzania przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych oraz zajęć przemysłowych. Winni niewykupienia świadectwa względnie kary rejestracyjnej, lub posiadania nieodpowiednich świadectw przemysłowych będą natychmiast pociągani do odpowiedzialności na zasadzie art. 98 ustawy z dnia 14 maja 1923 roku. Artykuł ten przewiduje karę grzywien, w wypadku nienabycia świadectwa przemysłowego,, od 3 do 20-krotnej kwoty nieuiszczone za świadectwo, a w wypadkach nabycia nienależytego świadectwa lub nieposiadania karty rejestracyjnej do wysokości 3-krotnej kwoty nieuiszczonej należności podatkowej.

Różne.

Dochody z ceł i monopoli.

Według tymcz. zestawień kasowych, dochody z ceł w maju r. b. przyniosły sumę 45,085 miljonów, wówczas gdy w poprzednim miesiącu kwietniu skarb osiągnął z tego źródła marek 22.273 miljony.

Monopole państwowe przyniosły skarbowi według tymczasowych zestawień kasowych za miesiąc maj r. b. ogólną sumę 45,899 miljonów mk., wówczas gdy w kwietniu dochód z tego źródła wynosił marek 13,340 miljonów.

Zeznania o obrocie.

Warszawska Izba Skarbowa przypomina, że płatnicy państwowego podatku przemysłowego, w myśl nowej ustawy z dnia 14 maja 1923 roku winni: 1) co do każdego zakładu handlowego I i II kategorji, 2) co do każdego zakładu przemysłowego I, II, III, IV i V kategorji, 3) co do każdego zakładu przemysłowego I, II-a i II-b kategorji, 4) co do każdego samodzielnego wolnego zajęcia zawodowego, w terminie najpóźniej do dnia 1 sierpnia 1923 r. złożyć zeznania o obrocie, osiągniętym w ciągu pierwszego półrocza kalendarzowego roku bieżącego.

Zeznania te mają być składane we właściwych Urzędach Skarbowych Podatków i Opłat Skarbowych. Formularze zeznań wydawane są bezpłatnie w tychże Urzędach, jak również w Kasach Skarbowych, Akcyz i Monopolów Państwowych.

Przedsiębiorstwa obowiązane do publicznego ogłaszania sprawozdań, zeznania o obrocie mają składać Izbie Skarbowej, w okręgu której znajduje się siedziba Zarządu przedsiębiorstwa.

Za niezłożenie zeznania o obrocie, za niepodanie w nim wszystkich wymaganych wiadomości, lub za podanie nieprawdziwych wiadomości, winni ulegną karom, bliżej wyszczególnionym w rozplakatowanych obwieszczeniach Izby Skarbowej.

Przedłużenie prowizorycznej umowy kolejowej między Polską a Łotwą.

Prasa ryska donosi, że na propozycje polskiego ministerstwa kolei żelaznych co do przedłużenia umowy prowizorycznej o ruchu kolejowym między Zemgale a Turmontami łotewskie ministerstwo kolei dało przychylną odpowiedź i że umowa powyższa została przedłużona do 1 sierpnia r. b.

Zjazd inżynierów-mechaników.

W końcu września r. b. odbędzie się w Warszawie ogólnopolski zjazd inżynierów-mechaników. Powodzenie, jakiem cieszą się od kilku lat zjazdy inżynierów elektrotechników i chemików każe przypuszczać, że i ten zjazd ściśle zawodowy odbije się poważnem echem w opinji kraju. Hasłem zjazdu będzie wskazanie sposobów wzmożenia wytwórczości drogą postępu technicznego i wydajności pracy oraz zmniejszenia kosztów wytwórczych.

Na pierwszy plan obrad wysunięte zostanie zagadnienie uporządkowania stosunków przemysłowych, zachwianych przez warunki pracy powojennej. Konieczność zapewnienia inicjatywie technicznej należytego stanowiska w organizacji produkcji staje się sprawą coraz bardziej palącą wobec zbliżającego się groźnego współzawodnictwa zagranicy.

Intellektualny ruch w kierunku ulepszania wyrobów, krańcowego oszczędzania i wyzyskania surowców i pracy ludzkiej, wyrażający się w poświęcaniu wielkich środków na badania doświadczalne w przemyśle, na normalizację, na organizację pracy, nauczanie majstrów i robotników i w naszym kraju, chociaż spóźniony, zaznacza się coraz poważniej.

Zainteresowane w niem jest całe społeczeństwo i państwo, którego potrzeby zaspakaja przemysł. Zjazd musi ujawnić twórcze wysiłki i zasadnicze tendencje istniejące w przemyśle i stać się podstawą ideowej kontroli społeczeństwa nad produkcją.

Do Komisji Organizacyjnej Zjazdu poza Zarządem Koła Mechaników weszli z łona Politechniki Warszawskiej prof. H. Mierzejewski i prof. K. Taylor. W sprawach należy się zwracać pod adresem Koła Mechaników, Czackiego 3, dom Techników.

Ruch portowy w Gdańsku.

W marcu r. b. przybyło do portu gdańskiego 200 okrętów o łącznej pojemności 131,197 tonn netto. Ładunek, przewieziony przez te okręty, wynosił około 100,000 tonn. Mniej więcej ta sama liczba okrętów opuściła w tym samym miesiącu port gdański. W lutym r. b. przypłynęło 180 okrętów o łącznej pojemności 104,240 tonn, w tem 78,269 tonn ładunku. Odpłynęło w tym samym miesiącu 203 okręty o pojemności 128,841 tonn, w tem 97,673 tonn ładunku. W marcu r. z. przybyły do portu gdańskiego 174 okręty o łącznej pojemności 117.240 tonn, w tem 93.149 tonn ładunku. Odpłynęło zas w marcu r. z. 150 okrętów o łącznej pojemności 110,076 tonn, w tem 90,567 tonn ładunku. Zestawienie liczb tegorocznych i zeszłorocznych wskazuje wzrost ruchu statków w porcie gdańskim. W marcu r. b. z pośród 200 statków, które przyszły do Gdańska, było: 13 gdańskich, 5 polskich, 109 niemieckich, 1 kłajpedski, 1 łotewski, 12 szwedzkich, 17 duńskich, 12 norweskich, 15 angielskich, 1 holenderski, 7 francuskich, 1 grecki, 3 amerykańskie, 1 japoński, 1 serbski, 1 z San Domingo.

Dane dotyczące odbudowy w Polsce.

Według danych, dotyczących odbudowy zniszczonych podczas wojny budynków, stan odbudowy w dniu 1 stycznia był następujący: Z ogólnej cyfry zarejestrowanych 1,671,568 budynków odbudowano do końca 1921 roku 674.037 czyli 40,3%: w ciągu 1922 roku odbudowano 207,623, a zatem od początku odbudowy do końca 1922 r. odbudowano — 881,660 czyli 52,7%. Z budynków odbudowanych w 1922 r. na poszczególne województwa przypada: Warszawa 12,861, Łódź 894, Kielce 10,759, Białystok 17,211, Lublin 11 249, Brześć 20,300, Nowogródek 25,655, Wilno 19,757, Łuck 35,239, Lwów 19,602, Kraków 871, Stanisławów 12,947 i Tarnopol 20,278, razem 207,623. Z budynków, zniszczonych podczas wojny, pozostało do odbudowy w dniu 1 stycznia r. b. 789,908, z nich budynków mieszkalnych 227,038, gospodarczych 558,333, szkół 2,575, kościołów 1,043 i budynków użyteczności publicznej 919. Wedle województw pozostałe do odbudowy budynki dzielą się jak następuje: Warszawa 28,883, Łódź 957, Kielce 22,621, Białystok 99,698, Lublin 79,570, Brześć 134,964, Nowogródek 66,478, Wilno 36,407, Łuck 90,918, Lwów 42,114, Kraków 6,971, Stanisławów 63,453 i Tarnopol 116,877 razem 789.908.

Na wystawie, urządzonej przez Travel Club of America

w roku bieżącym następujące kraje posiadały własne kioski: Armenja z Syrją, Belgja, Czechosłowacja, Polska, Rumunja, Estonja, Łotwa, Litwa, Finlandja, Węgry, Szwajcarja, Norwegja i Rosja.

JARMARKI WYSTAWY

Targi Wschodnie a przemysłowcy górnośląscy.

Warszawska Ekspozytura Targów Wschodnich komunikuje, że na posiedzeniu przemysłowców górnośląskich w Katowicach w d. 28 z. m., po wysłuchaniu referatu Prezesa Targów Wschodnich p. Marjana Turskiego w sprawie udziału Górnego Śląska w Targach Wschodnich, który został przez zgromadzenie b. przychylnie przyjęty, cały wielki przemysł Górnego Śląska zadecydował wystąpić na tegorocznych Targach Wschodnich, co jest niewątpliwie dużym sukcesem i przyczyni się do powodzenia Targów Wschodnich.

Na wystawę moskiewską

zgłosiło dotychczas swój udział 50 firm zagranicznych. Co do liczby zgłoszeń pierwsze miejsce zajmują Niemcy, pozatem wystawę obsyłają Stany Zjednoczone, Francja, Belgja, Czechosłowacja, Szwajcarja, Włochy, Bułgarja, państwa bałtyckie, Danja Turcja i Japonja.

Targi Wschodnie a Gdańsk.

Liczba wystawców gdańskich, którzy, zgłosili swoje uczestnictwo w tegorocznych targach lwowskich przekracza już obecnie dotychczasowy udział Gdańska we wszystkich poprzednich targach zarówno Lwowa jak i Poznania.

Jarmark drzewny w Ljonie.

Zarząd Jarmarku w Ljonie organizuje na dzień 5 października b. r. międzynarodową wystawę drzewa, która obejmie wszystko, co się tyczy produktów drzewa oraz jego przetworów, a więc drzewa nieobrobionego, drzewa obrobionego mechanicznie oraz przetworów drzewa, uzyskanych drogą chemiczną i wszelkich maszyn drzewnych do obróbki drzewa.

Koszty wynajęcia jednego standu wynosić będą 1000 franków za metr kwadratowy, na powierzchni otwartej—20 franków.

Fakt, iż Polska wywiozła do Francji w ciągu roku 1922 około 100,000 metr. sześciennych drzewa, a w ciągu pierwszego kwartału 1923 r. około 40,000 metrów sześciennych zdaje się przemawiać za udziałem administracji leśnej państwowej polskiej oraz firm prywatnych polskich przedewszystkiem celem zwiększenia wywozu drzewa polskiego do Francji, który zdaje się mieć wszelkie widoki rozwoju oraz gwoli zastąpienia wywozu drzewa nieobrobionego produktami jego, wytwarzanemi drogą mechaniczną i chemiczną.

Ministerjum Przemysłu i Handlu, uważając, iż udział Polski we wspomnianej wystawie jest pod każdym względem pożądanym i pożytecznym, zwróciła się do instytucji gospodarczych w Polsce i Izb Handlowych o poparcie powyższej sprawy i najrychlejsze zakomunikowanie mu ich odpowiedzi.

Organizacją udziału polskich stowarzyszeń zajmie się w porozumieniu z Izbą Handlową Polsko-Francuską Rada Naczelna Związków Drzewnych w Polsce (Zielna 35, Warszawa), do której należy kierować zgłoszenia.

Wystawa wzorów polskiego przem. hutniczego i maszynowego.

W Warszawie dn. 17 czerwca r. b. o godzinie dwunastej w południe odbyła się uroczystość poświęcenia hali wystawowej i otwarcie wystawy wzorów polskiego przemysłu hutniczego i maszynowego ze szczególnem uwzględnieniem przemysłu górnośląskiego.

Wśród wielu innych zauważyliśmy eksponaty następujących przedsiębiorstw: T. A. Górniczo-Hutniczego „Zjednoczone Huty—Królewska i Laura," hr. Henckel von Donnersmarck (próbki cynku, pyłu cynkowego, węgiel, kwasy siarczany i solny, sól glauberska, siarczan sodu), Hohenlohe-Werke, Welnowiec (próbki blachy cynkowej, cynku rafinowego i surowego, śruby i gwoździe cynkowe, węgiel kamienny), Modrzejowskich Zakładów Górniczo-Hutniczych (śruby, haki, nity, młotki itp.), Tow. Zakładów Metalowych B. Hautke (profile żelaza handlowego i profilowego, blacha i drut walcowany), „Huty Częstochowa," Sosnowieckich Fabryk Rur i Żelaza (wężownice, rury kotłowe i przegrzewaczowe, lemiesze i odkładnie, żelazo handlowe, drut), Lilpop, Rau i Loewenstein (części wagonowe), Starachowickich Zakł. Górn. (rudy żelazne, profile żelaza walcowanego, surowice odlewnicze i martenowskie), Wielkich Pieców i Zakładów Ostrowieckich (części wagonowe), „Stąporków' (radjatory i rury żebrowe, odlewy kuchenne, blachy, ruszta, rury wodociągowe, kanalizacyjne i zlewowe, armatura do rur), „Bismarckhütte" (stal konstrukcyjna tyglowa do budowy maszyn, stal niklowa, chromoniklowa i inne do budowy samochodów, silników spalinowych i t. p.), P. T. E. (motory elektryczne), „Silesia" (naczynia blaszane, emaljowane, blacha żelazna, Bormann, Szwede i S-ka (model aparatu cukrowniczego), Rohn, Zieliński i S-ka (tokarnia pociągowa), „Perkun" (motor leżący ropowy), Wł. Gostyński i S-ka (dźwigarki, kuźnie polowe), „Ursus" (armatury, motor ropowy stojący).

Z faktu, że wystawa wypadła b. dobrze, można wysnuć nadzieję, że wystawy wzorów naszego przemysłu staną się niebawem przyzwyczajeniem i tradycją.

Targ Międzynarodowy w Helsingforsie.

Otwarto w Helsingforsie olbrzymi targ międzynarodowy. Na 670 firm, które nadesłały tu swoje eksponaty, 110 reprezentuje kraje zachodniej Europy.

Kronika Zagraniczna.

BELGJA

Gospodarka naftowa w Belgji.

Belgja nie posiada własnego przemysłu naftowego, jest więc krajem importującym przetwory naftowe. Ze względu na swe korzystne położenie geograficzne, Belgja rozwinęła handel eksportowy temi produktami.

Konsumcja produktów naftowych Belgji jest mniejszą od konsumcji innych krajów zachodnio-europejskich (w stosunku do obszaru i liczby ludności). Coraz szersze zastosowanie motorów Diesla, jako siły popędowej, zwiększy prawdopodobnie konsumcję oleju gazowego i ropału. Import Belgji wynosił w dwu ubiegłych latach w cysternach (po 10.000 kg.):

Produkt	1922 r.	1921 r.
Ropa	399	1.010
Nafta	7.066	6.541
Benzyna i oleje smarowe i gazowe	18.665	13.448
Razem	26.130	20.999

Konsumcja Belgji w tym samym czasie wynosiła:

Produkt	1922 r.	1921 r.
Ropa	377	189
Nafta	5.151	5.610
Benzyna i oleje smarowe	1.057	7,091
Razem	15.585	12.890

Eksport produktów naftowych z Belgji skierowany był do krajów sąsiednich: do Niemiec, Francji, Szwajcarji oraz do belgijskiego Konga. Dość znaczną ilość zużyto na zapotrzebowanie okrętów, zawijających do portów belgijskich. Eksport w roku 1922 wynosił 9077 cystern, stanowił zatem prawie $^1/_3$ importu produktów naftowych w tym roku.

Przeszło $^2/_3$ importowanych do Belgji przetworów naftowych było pochodzenia amerykańskiego. Ponadto eksportowały do Belgji produkty naftowe przeważnie kraje, nie posiadające własnej produkcji na kontynencie europejskim, jak Holandja i Anglja. Pewną ilość eksportowała też Rosja — 1680 cystern. Według urzędowej statystyki Polska nie eksportowała w r. 1922 do Belgji żadnych produktów naftowych.

AUSTRJA.

Umowa handlowa między Francją i Austrją,

podpisana 22 czerwca b. r. wznawia wzajemność między obu państwami w traktowaniu osób i towarzyst w obrocie towarowym i dziedzinie transportu. W ten sposób położony został koniec jednostronnym zobowiązaniom Austrji ustanowionym przez traktat w Saint-Germain. Umowa została zawarta na rok.

W związku z likwidacją banku austro-węgierskiego

zaofiarowała dyrekcja austrjackiego banku narodowego akcjonarjuszom byłego banku austro-węgierskiego, zamianę akcji w stosunku 1 do 4, t. zn. — jednak akcja austrjackiego banku narodowego za 4 akcje b. banku austro-węgierskiego.

WĘGRY.

Podwyższenie dyskonta na Węgrzech.

Bank biletowy emisyjny podwyższył stopę procentową z 12 na 18 procent.

Finanse węgierskie.

Według doniesień dzienników, ministerstwo finansów zamierza podwyższych podatek od obrotu z 3 proc. na 4 proc.

NIEMCY.

Spekulacja Stinnesa

„Temps" twierdzi, że Stinnes wyciągnął ze spadku marki niemieckiej największe korzyści. Dług państwaz zaciągnięty u koncernu Stinnesa, osiągnął 120 miljardów marek. Obecnie jednak, kiedy obieg banknotowy dosięgnął sumy 8 tryljonów, a marka jednocześnie straciła na swej wartości, dług ten znacznie się zmniejszył.

Przedłużenie układu handlowego niemiecko-hiszpańskiego.

Komunikat urzędowy donosi, iż układ handlowy niemiecko-hiszpański, którego termin upłynął w dn. 1 lipca b. r., przedłużony został o 3 miesiące.

Z zagłębia Ruhry.

„Temps" donosi, że stan przemysłu w zagłębiu Ruhry staje się coraz krytyczniejszym. Ilość bezrobotnych wzrasta z dniem każdym. Pomimo stopniowej podwyżki płac zarobkowych nędza wśród robotników zwiększa się w Zagłębiu, jak również w nieokupowanej części państwa niemieckiego. Od 25 czerwca r. b. górnicy pobierają 75,000 mk. (około 10 fr.), żądali zaś 100 tysięcy mk. dziennie. Robotnicy transportowi wszczęli pertraktacje z pracodawcami o nową 100-procentową podwyżkę.

CZECHOSŁOWACJA.

Przed zniesieniem „surtaxe" w Czechosłowacji.

Wprowadzona przed kilku laty przez rząd czechosłowacki tak zwana „surtaxe," z której dochód służyć miał na pokrycie strat, poniesionych przez rząd czechosłowacki w czasie rządowej reglementacji handlu tymi produktami, na skutek uchwały czeskiej rady ministrów wkrótce będzie zniesiona.

Opłata ta została niedawno zróżniczkowana w ten sposób, że wysokość jej obniżono z 1 korony czeskiej do 70 hal. od 1 kilograma produktów, zaś od destylatów przeznaczoych do dalszej przeróbki w rafinerjach czeskich opłaca się tylko 15 halerzy czeskich od 1 kg.; była to niejako premja dla rafinerji czeskich, na co zwracaliśmy już uwagę na łamach naszego pisma.

W miejsce dotychczasowej mają wejść w życie nowe opłaty przywozowe, których wysokość będzie również zróżniczkowana, i znacznie niższa od t. zw. „Surtaxe."

ŁOTWA.

Rokowania handlowe między Łotwą a Estonją

mają, wedle doniesień pism, przebieg pomyślny. Z końcem tygodnia przybyć ma delegacja łotewska, by osiągnąć ostateczne porozumienie.

Tranzyt sowiecki przez Łotwę

w ostatnich dniach ożywił się znacznie. Codziennie koleje łotewskie otrzymują z Rosji sow. około 50 wagonów z ładunkami zboża, lnu i innych towarów. W najbliższej przyszłości ma być dostarczone do Rygi 400 wagonów jaj, wywożonych zagranicę. Natomiast tranzyt towarów z zagranicy do Rosji sowieckiej ustał prawie zupełnie.

№ 13 Adres Redakcji i Administracji: Koszykowa 7, tel. 250-85.

Waluta obliczeniowa.

Jedną z dotkliwych wad pieniądza papierowego, będącego w obiegu w ilości nadmiernej („inflacja“) jest to, że przestaje on być stałym miernikiem wartości. Opłakane skutki takiego stanu rzeczy są dostatecznie znane.

Aby temu zapobiedz, lub przynajmniej w pewnym stopniu zneutralizować fatalne następstwa, „ustawa o naprawie Skarbu Rzeczypospolitej“ przewiduje wprowadzenie „złotego.“ Art. I pomienionej ustawy brzmi, jak następuje: „Do czasu przeprowadzenia reformy walutowej, wprowadza się złoty, jako jednostkę obliczeniową przy wymierzaniu i obliczaniu podatków, opłat i innych należności publiczno-prawnych na rzecz Państwa i ciał samorządowych, oraz do obliczania i ustalania taryf kolejowych i pocztowych. Ta jednostka służyć będzie również do określania w budżetach nieprzekraczalnych sum wydatków Państwa i ciał samorządowych.“

Jak widzimy, jest to zastosowanie złotego obliczeniowego do publiczno-prawnych czynników finansowych. Ale dalsze ustawodawstwo przewiduje wprowadzenie takiegoż złotego również do gospodarstwa prywatnego. Między innemi przewidziane jest otwarcie mennicy na użytek prywatny. Kurs dzienny takiego złotego ma być ogłaszany codziennie w cedule giełdy w Warszawie; kurs miesięczny, przeciętny, ogłaszany ma być przez Ministra Skarbu. Kurs dzienny ma być przeznaczony przedewszystkiem dla użytku w życiu gospodarczem; kurs miesięczny odegrać ma rolę w przewalutowaniu dochodów publicznych. Zobowiazania, opiewające na złote obliczeniowe, mają być płatne według kursu dziennego z dnia, poprzedzającego uiszczenie należności; jeżeli w akcie zobowiązania kurs dzienny nie będzie przewidziany, obowiązywać ma automatycznie kurs urzędowy, miesięczny. Zobowiązania takie miałyby ważność prawną i możliwość zabezpiecznia hipotecznego.

Niebędziemy tu bliżej rozważali ustawodawstwa o złotym obliczeniowym, powstrzymując się też od wyrażania sądu o tej dziedzinie naszego życia finansowego. Poprzestaniemy, na razie, na stwierdzeniu faktu, że nasze koła handlowo-przemysłowe przyjęły tę inowację z daleko idącą rezerwą. Zresztą i twórcy koncepcji złotego obliczeniowego nie roszczą sobie pretensji, aby ich pomysł miał być rozwiązaniem naszego zagadnienia walutowego. Ich zdaniem ten złoty odegrać ma rolę środka przygotowawczego.

Aby ułatwić sobie analizę sprawy omawianej, poszukajmy gdzieindziej podobieństw lub przykładów. Jeżeli pominiemy Niemcy z ich usiłowaniem wprowadzenia do obliczeń marki złotej, pozostanie już tylko Rosja, ten klasyczny i bezprzykładny kraj zanarchizowania stosunków monetarnych. A jednak w tym właśnie kraju już w roku zeszłym poczyniono pewne próby, które, o ile można polegać na źródłach oficjalno-bolszewickich, nie są pozbawione znaczenia praktycznego.

Przyjrzyjmy im się zatem bliżej.

Na mocy dekretu z dnia 21 lipca r. 1922 bank emisyjny, który może wypuszczać banknoty jedynie przy ich pełnem pokryciu. Banknoty te nazywają się „czerwońcami,“ czerwoniec zaś równa się dziesięciu rublom złotym. Pokrycie składać się musi: przynajmniej w jednej czwartej wartości nominalnej z kruszców szlachetnych, lub pełnowartościowych walut obcych, w pozostałych zaś trzech czwartych — z łatwych do spieniężenia towarów, weksli, oraz innych zobowiązań krótkoterminowych. Pożyczki, wydawane w tych banknotach „komisarjatowi ludowemu do spraw finansowych, muszą być w połowie wartości pokryte przez kruszce szlachetne, w drugiej połowie — przez oprocentowane obligi tegoż komisarjatu. Pożyczka taka przyznana być może jedynie na podstawie specjalnego dekretu rządowego. Zarząd banku emisyjnego obowiązany jest dwa razy na miesiąc ogłaszać dane o ogólnej wartości puszczonych w obieg banknotów„ opiewających na jeden, dwa, trzy pięć, dziesięć, dwadzieścia pięć i pięćdziesiąt „czerwońców,“ jako też dane o ich pokryciu. Banknoty są w zasadzie wymienialne na złoto, zasada ta jednak ma być zrealizowana dopiero w przyszłości.

Niezależnie od owych banknotów, są, oczywiście, w obiegu, pieniądze papierowe, w liczbach, które trudno wyrazić. Pieniądze te nie mają pokrycia i są to tak zwane ruble sowieckie. Tym sposobem przeprowadzono linję rozdzielczą między bankiem emisyjnym, a finansami państwowemi Rosji. Banknoty banku emisyjnego nie posiadają w stosunku do rubla sowieckiego stałego kursu — i odwrotnie. Stosunek ten określony jest codziennie przez giełdę w Moskwie.

Jeżeli zestawić notowane na giełdzie w Moskwie i wyrażone w rublach sowieckich 1923 roku (rubel 1923 roku równa się miljonowi rubli poprzednich emisji) kursy czerwońców, dolarów Stanów Zjednoczonych i funtów sterlingów, okaże się, że czerwoniec miał tendencję zwyżkową nawet wobec dolara i funta, zbliżając się coraz więcej do równi złota.

Rok 1923	Czerwońce	Dolary	Funty sterl.
1 stycznia . . .	175	43,5	200
1 lutego	212	49	229
1 marca	240	46	212,5
1 kwietnia	304	49	265
2 maja	460	103	441
1 czerwca	580	150	660
20 czerwca . . .	662	153	685

Z teoretycznego punktu widzenia możnaby na podstawie zestawień powyższych wywnioskować, że kurs pieniędzy, opartych o złoto, utrzymany być może w pobliżu równi nawet wtedy, kiedy nie istnieje przymus wymiany banknotów na złoto; z praktycznego zaś punktu widzenia oznacza to, że w Rosji, po emisji czerwońców, zmniejszył się popyt na waluty obce.

Bilans emisyjnego wydziału banku państwa w Moskwie, w okresie od 1 grudnia roku 1922 do 1 czerwca roku 1923, wskazuje, że ilość wypuszczonych czerwońców powiększyła się z 514,653 do 9,002,678, t. j. 17-krotnie. Ilość posiadanych rosyjskich monet złotych pozostała prawie bez zmiany od lutego (876,000 czerwońców), natomiast zasób złota w sztabach powiększył się z 183,592 czewońców do 315,723 czerwońców. Zasób walut obcych powiększył się z 84,888 do 315,723 czerwońców, weksle na Londyn — z 424,700 na 426,844 czerwońce, weksle zdyskontowane w czasie od 1 lutego do 1 czerwca z 911,069 do 1,617,946 czerwońców. Pożyczki na zastaw papierów wartościowych powiększyły się z 1,139,646 do 1,663,537 czerwońców. Pokrycie w złocie i walutach obcych powiększyło się zatem z 406,528 do 4,294,300, ogólne pokrycie w złocie i wekslach zagranicznych—z 514,653 do 4,721,100 czerwońców.

Jeszcze raz zastrzedz się należy, że dane powyższe przytoczone podług źródeł sowieckich, t. j. bolszewickiej prasy ekonomicznej. O ile dane te są prawdziwe, świadczą one, że jednak waluta „obliczeniowa“ nie jest pozbawiona pewnego znaczenia praktycznego.

T. W.

Szanownych Prenumeratorów, zalegających w opłacie prenumeraty prosimy o wpłacenie należności za kwartał III. Złp. 4.

KRONIKA AKCYJNA

SPÓŁKI POWIĘKSZAJĄCE KAPITAŁ ZAKŁADOWY.

T-wo Akc. Fabryki Cukru i Rafinerji „Czersk“ — o mk. 144 miljony czyli do mk. 192 miljonów drogą przewalutowania książkowe wartości majątku S-ki, wskutek czego dotychczasowi akcjonarjusze otrzymają bezpłatnie 3 akcje nom. wart. mk. 500 na każdą dawną, — o dalsze 384 miljony czyli do mk. 384 miljonów drogą nowej emisji 768 tysięcy akcji wart. nom. mk. 500. Pierwszeństwo do nabycia nowych akcji mają właściciele starych po cenie emisyjnej mk. 1000.

Syndykat Rolniczy Warszawski — o mk. 100 miljonów czyli do mk. 300 miljonów drogą wypuszczenia 160 tysięcy akcji III em. wart. nom. mk. 1000. 68,388 akcji będziewydane bezpłatnie akcjonarjuszom wzamian superdywidendy w stosunku 1 akcji III emisji za 2 akcje I em. i na każde 4 akcje II em. Pierwszeństwo do nabycia pozostałych akcji służy właścicielom dawnych w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie emisyjnej mk. 1000.

Akc. T-wo Przemysłowe Lilpop, Rau i Loewenstein—o 1,080,000,000 mkp. czyli do mk. mk. 3,240,000,000 drogą nowej emisji 2,160,000 akcji nom. wart. mk. 500. Pierwszeństwo do nabycia akcji nowej emisji służy właścicielom starych po cenie emisyjnej mk. 1500 w stosunku jednej akcji nowej emisji na dwie akcje dawne.

Polski Syndykat Ogrodniczy — o mk. 120 miljonów czyli do mk. 180 miljonów drogą wypuszczenia 24 tysięcy akcji IV em. (60 proc. imiennych i 40 proc. na okaziciela) wart. nom. mk. 5000. Pierwszeństwo do nabycia akcji IV em. służy właścicielom akcji emisji poprzednich w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie emisyjnej mk. 6500 za akcję imienną i po 7000 mk. za akcję na okaziciela.

Elektrownia Okręgowa w Pruszkowie — o mk. 1,780,000,000 czyli do mk. 2.500,000,000 drogą wypuszczenia 3,560,000 akcji VI em. wart. nom. mk. 500. Pierwszeństwo do nabycia akcji nowej emisji służy właścicielom akcji dawnych w stosunku jednej nowej akcji na dwie stare po cenie emisyjnej mk. 800.

Cukrownia „Szpanów“ — o mk. 570 miljonów czyli do mk. 600 miljonów drogą przewalutowania książkowej wartości majątku S-ki, wskutek czego dotychczasowe akcje wart. nom. mk. 500 będą przestemplowane na nom. wart. mk. 10,000, — o dalsze mk. 600 miljonów czyli do mk. 1,200,000,000 drogą wypuszczenia 60 tysięcy akcji IV em. wart. nom. mk. 10,000. Pierwszeństwo do nabycia akcji IV em. służy właścicielom emisji poprzednich w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie emisyjnej mk. 11,000.

Przemysłowe Zakłady Chemiczne „Zagożdżon“ — o mk. 150 miljonów czyli do mk. 200 miljonów drogą wypuszczenia 150 tysięcy akcji III em. nom. wart. mk. 1000. Pierwszeństwo do nabycia akcji nowej emisji służy właścicielom dawnych w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie emisyjnej mk. 1600.

Przemysł Metalowy Rauer, Kredyk i S-ka. — o mk. 120 miljonów czyli do mk. 240 miljonów drogą wypuszczenia 120 tysięcy akcji II em. nom. wart. mk. 1000. Pierwszeństwo do nabycia akcji nowej emisji służy właścicielom dawnych w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie emisyjnej mk. 1100.

T-wo Cukrowni i Rafinerji „Goslawice“ — o mk. 146,880,000 czyli do mk. 297,700,000 drogą przewalutowania książkowej wartości majątku S-ki, wskutek czego akcjonarjusze otrzymają na każdą dotychczasową akcję jedną nową po mk. 540 wart. nom., — o dalsze mk. 146,880,000 czyli do mk. 440,640,000 drogą wypuszczenia 272 tysięcy akcji VI em. wart. nom. po mk. 540 z podziałem na trzy grupy: A) 136,000 szt., B) 68,000 szt., C) 68,000 szt. Pierwszeństwo do nabycia akcji z A) i B) służy dawnym akcjonarjuszom w stosunku: z grupy A) jednej nowej akcji na 2 dotychczasowe po cenie emisyjnej mk. 10,000. Z grupy B) po jednej nowej akcji za 4 dotychczasowe po cenie emisyjnej mk. 25,000. Pierwszeństwo do nabycia akcji z grupy C) służy plantatorom po cenie emisyjnej mk. 20,000, którzy zobowiążą się plantować buraki dla cukrowni. Ostateczny termin subskrypcji upływa 12 lipca r. b.

T-wo Przemysłu Włókienniczego w Zgierzu „Lana“ — o mk. 90 miljonów czyli do mk. 210 miljonów dorgą wypuszczenia 90 tysięcy akcji III em. wart. nom. mk. 1000. Pierwszeństwo do nabycia 45 tys. akcji III em. służy właścicielom emisji poprzednich w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie nominalnej. Repartycji pozostałych dokona Zarząd.

„Polski Glob“ T-wo Transp. Handl. — o mk. 50 miljonów czyli do mk. 200 miljonów drogą wypuszczenia 100 tysięcy akcji V emisji wart. nom. marek 500. Pierwszeństwo do nabycia akcji nowej emisji służy właścicielom dawnych w stosunku jednej akcji nowej na 6 akcji starych po cenie emisyjnej mk. 525.

„Kraj“ Fabryka Maszyn i Narzędzi Rolniczych dawniej Alfred Vaedtke w Kutnie — o mk. 90 miljonów czyli do mk. 150 miljonów drogą wypuszczenia 90 tys. akcji V em. nom. wart. mk. 1000. Pierwszeństwo do nabycia 60 tys. nowych akcji służy właścicielom dawnych w stosunku do ilości posiadanych po cenie emisyjnej mk. 1500. 30,000 akcji pozostałych mogą nabyć dawni akcjonarjusze w stosunku jednej nowej na dwie akcje dawnych emisji po cenie emisyjnej mk. 5000.

T-wo dla Handlu, Produkcji i Selekcji Nasion „Agricola“ — o mk. 85 miljonów czyli do mk. 120 miljonów drogą wypuszczenia 85 tysięcy akcji IV em. nom. wart. mk. 1000. Pierwszeństwo do nabycia 70 tysięcy akcji IV em. służy właścicielom akcji emisji poprzednich w stosunku do ilości posiadanych po cenie emisyjnej mk. 1200. Repartycji pozostałych akcji dokona Zarząd.

Lubelska Fabryka Portland-Cementu „Firley“ — o marek 647,500,000 czyli do mk. 1 miljarda drogą wypuszczenia 1,295,000 akcji VII em. wart. nom. mk. 500. Pierwszeństwo do nabycia 705,000 akcji VII em. służy właścicielom starych akcji po cenie emisyjnej mk. 2000. Repartycji pozostałych dokona Zarząd.

Warszawskie T-wo Handlu Herbatą A. Długokęcki, W. Wiśniewski — o mk. 30 miljonów czyli do mk. 60 miljonów drogą wypuszczenia 30 tys. akcji III em. wart. nom. mk. 1000. Pierwszeństwo do nabycia akcji III em. służy właścicielom dawnych akcji w stosunku do ilości posiadanych po cenie emisyjnej mk. 1200.

Warszawska S-ka Akc. Budowy Parowozów — o mk. 2 miljardy czyli do mk. 2 i pół miljarda drogą wypuszczenia 4 miljonów akcji V em. wart. nom. mk. 500. Pierwszeństwo do nabycia 3 miljonów akcji V em. służy właścicielom starych akcji w stosunku trzech nowych akcji na jedną dawną po cenie emisyjnej mk. 2000. 400 tysięcy akcji V em. przeznacza się dla urzędników S-ki. Repartycji pozostałych dokona Zarząd.

Sp. Akc. Przemysłu Leśnego w Lublinie — o mk. 21,700,000 czyli do mk. 49 miljonów drogą wypuszczenia 31 tysięcy akcji IV em. (60 proc. imiennych i 40 proc. na okaziciela) wart. nom. mk. 700. Pierwszeństwo do nabycia akcji IV emisji służy właścicielom dawnych w stosunku do ilości posiadanych.

Elektrownia Okręgowa na Sanie — o mk. 1 miljard czyli do mk. 1½ miljarda drogą wypuszczenia 1 miljona akcji II em. wart. nom. marek 1000. Pierwszeństwo do nabycia akcji II em. służy właścicielom akcji I em. w stosunku do ilości posiadanych po cenie emisyjnej mk. 1100.

T-wo Akc. Fabryki Portland-Cementu „Klucze" — o marek 241,200,000 czyli do mk. 306 miljonów drogą przewalutowania książkowej wartości majątku S-ki, wskutek czego dotychczasowe akcje wart. nom. mk. 18,000 będą przestemplowane na mk. 85,000.

Fabryka Pługów i Maszyn Rolniczych „Lemiesz" — o marek 46,550,000 czyli do mk. 50,050,000 drogą wypuszczenia 66,500 akcji po mk. 700 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia 5000 akcji III em. służy właścicielom akcji emisji poprzednich w stosunku do ilości posiadanych akcji. 8000 akcji III em. będą przydzielone firmie Bartik i S-ka. Cena emisyjna mk. 2000. Repartycji pozostałych dokona Zarząd.

„Hotel Europejski" — o marek 2,040,000,000 czyli do marek 2,100,000,000 drogą przewalutowania wartości majątku S-ki, wskutek czego dotychczasowe akcje nominalnej wartości mk. 1000 będą przestemplowane na akcje nom. wart. mk. 35,000.

Syndykat Rolniczy Częstochowski — o mk. 40 miljonów czyli do mk. 100 miljonów drogą wypuszczenia 40 tysięcy akcji IV emisji (20,000 imiennych i 20,000 na okaziciela) wart. nom. po mk. 1000. Pierwszeństwo do nabycia akcji II emisji służy właścicielom dawnych w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie emisyj-

Belgijsko-Polskie T-wo Handlowo-Przemysłowe „belpol" — o mk. 24 miljony czyli do mk. 84 miljonów drogą wypuszczenia 48 tys. akcji III em. wart. nom. mk. 500. Akcje III em. będą wydane właścicielom akcji I em. wzamian za kupony dywidendowe za 1922 r. w stosunku dwóch akcji III em. za każde pięć kuponów. Właścicielom akcji II em. będą wydane albo dwie akcje III na 5 kuponów, przy obowiązkowej dopłacie 250 mk. od akcji, albo 1 akcja na 5 kuponów bez wszelkiej dopłaty — o dalsze mk. 66 miljonów czyli do mk. 150 miljonow drogą wypuszczenia 132 tysięcy akcji IV em. wart. nom. po mk. 500. Pierwszeństwo do nabycia akcji IV em. służy właścicielom akcji emisji I i II w stosunku 1 akcji nowej na 1 dawną po cenie emisyjnej mk. 1400. Repartycji pozostałych dokona Zarząd.

T-wo Akc. „Steinhagen, Wehr i S-ka" w Myszkowie — o mk. 600 miljonów czyli do mk. 1 i pół miljarda drogą wpuszczenia 4000 akcji VI em. wart. nom. po mk. 150 tysięcy. Pierwszeństwo do nabycia akcji VI em. służy właścicielom akcji emisji poprzednich w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie emisyjnej mk. 165 tysięcy.

Małopolska Sp. Akc. dla Przemysłu Naftowego — o mk. 150 miljonów czyli do mk. 350 miljonów drogą wpuszczenia 750 tysięcy akcji V emisji wart. nom. po mk. 200. Pierwszeństwo do nabycia akcji V em. służy właścicielom akcji emisji poprzednich w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie emisyjnej mk. 200.

T-wo Akc. Pierwszej Warszawskiej Fabryki Palenia Kawy, Cykorji i Surogatów Kawy „Pluton" T. Ł. M. Tarasiewiczów — o mk. 19,440,000 czyli do mk. 30,240,000, drogą wypuszczenia 90 tysięcy akcji nowej emisji nom. wart. po mk. 216. Akcje będą wydane bezpłatnie akcjonarjuszom w stosunku 9 akcji nowych na każde 5 starych.

Sp. Akc. „Cerata" — o mk. 810 miljonów czyli do mk. 900 miljonów, drogą przewalutowania wartości majątku S-ki, wskutek czego dotychczasowe akcje nom, wart. po mk. 1000 będą przestemplowane na akcje nom. wart. po mk. 10 tysięcy.

T-wo Akc. „Elektryczność" — o mk. 302,400,000 czyli do mk. 403,200,000, drogą przewalutowania książkowej wartości majątku S-ki, wskutek czego dotychczasowe akcje wart. nom. po mk. 000 na akcje warrt. nom. po mk. 4000.

Zakłady Przemysłowe „Splaw" — o mk. 100 miljonów czyli do mk. 150 miljonów drogą wypuszczenia 200 tysiecy akcji IV em. wart. nominalnej po mk. 500. Pierwszeństwo do nabycia akcji nowej emisji służy właścicielom starych w stosunku do ilości posiadanych akcji.

Sp. Akc. dla Handlu Surowcami i Półfabrykatami Włóknistemi „Włókno Polskie" — o mk. 400 miljonów czyli do mk. 500 miljonów, drogą wypuszczenia 40 tysięcy akcji III em. wart. nom. po mk. 10 tysięcy (30 tysięcy akcji imiennych i 10 tysięcy na okaziciela). Pierwszeństwo do nabycia akcji III em. służy właścicielom akcji I i II em. w stosunku 4 nowych akcji na 1 starą po cenie emisyjnej mk. 11,000.

Polskie T-wo Budowlane — o mk. 100 miljonów czyli do mk. 200 miljonów, drogą wypuszczenia 200 tysięcy akcji II em. wart. nom. po mk. 500. Pierwszeństwo do nabycia akcji nowej emisji służy właścicielom akcji dawnych emisji w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie emisyjnej nie mniej niż 2250 marek.

T-wo Handlowo-Przemysłowo-Techniczne „Techpom" — o mk. 137 miljonów czyli do mk. 200 miljonów, drogą wypuszczenia 137 tysięcy akcji IV em. wart. nom. po mk. 1000. Pierwszeństwo do nabycia akcji IV em. służy właścicielom akcji emisji poprzednich w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie emisyjnej mk. 1200.

T-wo Agrarno-Osadnicze „Kolonizator" — o mk. 500 miljonów czyli do mk. 600 miljonów, drogą wypuszczenia 50 tysięcy akcji II em. wart. nom. po mk. 10,000. Pierwszeństwo do nabycia 20 tys. akcji II em. służy właścicielom akcji I em. w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie emisyjnej mk. 12,000. Repartycji pozostałych akcji dokona Zarząd.

Podlaski Syndykat Rolniczy — o mk. 72 miljony czyli do mk. 90 miljonów, drogą wypuszczenia 144 tysięcy akcji IV em. wart. nom. po mk. 500. Pierwszeństwo do nabycia akcji nowej em. służy właścicielom starych emisji w stosunku 4 nowych na 1 starą po cenie emisyjnej mk. 750.

Fr. Karpiński w Warszawie — o mk. 32,400,000 czyli do mk. 38,880,000, drogą wypuszczenia 60 tysięcy akcji wart. nom. mk. 540. Pierwszeństwo do nabycia akcji nowej emisji służy właścicielom starych akcji w stosunku 5 akcji nowych na 1 starą po cenie emisyjnej mk. 1500.

Fabryka Cukrów, Przetworów Owocowych i Czekolady „Ursus" — o mk. 90 miljonów czyli do mk. 120 miljonów, drogą wypuszczenia 3600 akcji II em. wart. nom. po mk. 25 tysięcy. Pierwszeństwo do nabycia akcji II em. mają właściciele akcji I em. w stosunku do ilości posiadanych po cenie emisyjnej mk. 29,000.

Spółki Akcyjne Nowopowstające.

T-wo Przem.-Handl. „Kutnowianka." Siedziba w Kutnie. Kapitał zakładowy mk. 250 miljonów, podzielonych na 25 tysięcy akcji po 10.000 marek. Założyciele: dr. Antoni Troczewski, Władysław Łoziński, Czesław Chaciński, Karol Starnawski, inż. Strzeżysław Bowbelski.

T-wo Przem.-Leśne „Lasy Polskie." — Siedziba w m. st. Warszawie. Kapitał zakładowy mk. 400 miljonów, podzielonych na 40 tys akcji wart. nom. po mk. 10,000. Założyciele: Tadeusz Wróblewski, Stanisław Szczygielski, Stanisław Wypych.

T-wo Naftowe „Kaukaz."—Siedziba we Lwowie. Kapitał zakładowy mk. 1 miljard, podzielonych na 100 tysięcy akcji po mk. 10.000 wart. nom. Założyciele: bar. Marjan Manteufel, Kazimierz Porębski, Wacław Rymarkiewicz, dr. Maurycy Bohrer.

Laboratorjum Kosmetyczno-Perfumeryjne Wacław Kremky i Matzka. — Siedziba w Warszawie. Kapitał zakładowy mk. 300 miljonów, podzielonych na 30 tysięcy akcji wart. nom. po mk. 100. Założyciele: Firma „Wacław Kremky i Matzka," Wacław Kremky, Wincenty Matzka, Anastazy Kazimierz Róg,, inż. Antoni Kiełbasiński, Leopold Hebda, dr. Jan Stanisław Kijewski, dr. Franciszek Kowalski, Stanisław Apelkowski, Karol Etienne, dr. Kamil Bogacki.

Zakłady Ceramiczne „Jelonki." — Siedziba w m. st. Warszawie. Kapitał zakładowy mk. 200 miljonów, podzielonych na 20 tysięcy akcji wart. nom. po mk. 10,000. Założyciele: Aleksander i Ludwik Schneiderowie, Jerzy Rackman, T-wo „Techpom," Józef Handzelewicz, Wacław Strassburger.

Spółki Akcyjne zwołujące zebrania ogólne.

T-wo Robót Kolejowych i Budowlanych „Tor" — zwyczajne w II terminie na 20 lipca r. b. o g. 6 pp. w lokalu Banku Małopolskiego w Warszawie, ul. Marszałkowska 154.

Polska Fabryka Odzieży — zwyczajne na 24 lipca o g. 4 pp. w lokalu Stowarzyszenia Kupców Polskich w Warszawie, ul. Szkolna 10.

Sp. Akc. Przem.-Handl. „Etan" — zwyczajne na 1 sierpnia o g. 6 pp. w lokalu S-ki w Wilnie, ul. Ostrobramska 29.

T-wo Akc. Fabryki Czekolady, Kakao i Cukierków „Jan Fruziński" w Warszawie — zwyczajne na 18 lipca o g. 6 wiecz. w Warszawie, w mieszkaniu p. Jana Fruzińskiego, ul. Polna Nr. 32.

T-wo Akc. „Rędziny" — zwyczajne na 28 lipca o g. 3 pp. w Stow. Techników w Łodzi, ul. Andrzeja 3.

Sp. Akc. Fabryki Czekolady „Wiktorja" w Wilnie — nadzwyczajne na 30 lipca w Wilnie, ul. Słowackiego 11.

„Delta" Fabryka Instrumentów Optycznych i Precyzyjno-Mechanicznych w Dąbrowie Górniczej — organizacyjne na 21 lipca o g. 5 pp. w lokalu Ziemskiego Banku Kredytowego we Lwowie, ul. Jagiellońska 2.

T-wo Budowy Motorów Austro-Daimler — nadzwyczajne na 30 lipca o g. 5 pp. w lokalu T-wa w Warszawie, Wierzbowa 6.

T-wo Akc. Fabryki Maszyn i Odlewni Żelaza A. Wieczorek — zwyczajne na 15 sierpnia o g. 6 pp. w Biurze Fabryki w Białymstoku.

Fabryka Aparatów Optycznych i Precyzyjnych Kolberg i S-ka — nadzwyczajne na 31 lipca o g. 5 pp. w mieszkaniu p. Henryka Kolberga w Warszawie, Al. Ujazdowskie 17.

T-wo Akc. „Homosan" w Kostrzynie — nadzwyczajne na 28 lipca o g. 11 przed poł. w lokalu Banku Sp. Zarobkowych w Poznaniu, pl. Wolności 15.

Fabryka Wosków, Klejów, Farb i Artykułów Pokrewnych „A.B.C." — nadzwyczajne na 5 sierpnia o g. 1 pp. w biurze S-ki w Warszawie, ul. Górska 6/8.

Fabryka Obuwia Mechanicznego „Słoń" — nadzwyczajne na 5 sierpnia o g. 12 w poł. w Biurze S-ki w Warszawie, Wronia 71.

T-wo Akc. R. Barcikowski w Poznaniu — nadzwyczajne na 31 lipca o g. 11 przed poł. w lokalach fabryki w Poznaniu, ul. Składowa 13/18.

T-wo Akc. Fabryki Kapeluszy — zwyczajne na 28 lipca o g. 5 pp. w biurze S-ki w Częstochowie, ul. Spadek 17.

Hurtownia Kresowa w Warszawie — organizacyjne na 28 lipca o g. 4 pp. w lokalu Sp. z ogr. odp. „Hurtownia Kresowa" w Warszawie, Wspólna 40.

Tow. Akc. Szulc i Łazarowicz w Poznaniu — zwyczajne na 21 lipca o g. 4 pp. w Poznaniu, ul. Franciszka Ratajczaka 17.

Polska Hurtownia Żelaza w Poznaniu — nadzwyczajne na 20 lipca o g. 12 w poł. w lokalu Towarzystwa w Poznaniu, ul. Wielka Nr. 5.

Krajowa Sp. Akc. Budowy i Eksploatacji Samochodów — zwyczajne w II terminie na 25 lipca o g. 5 i pół pp. w lokalu Centralnego T-wa Rolniczego w Warszawie, Kopernika 30.

T-wo Przędzalni i Tkalni w Środzie — nadzwyczajne na 25 lipca o g. 4 pp. w Środzie, w lokalu Hotelu Hütner.

Sp. Akc. „Chłodnictwo Polskie" — nadzwyczajne na 28 lipca o g. 6 pp. w lokalu S-ki w Warszawie, Kopernika 30.

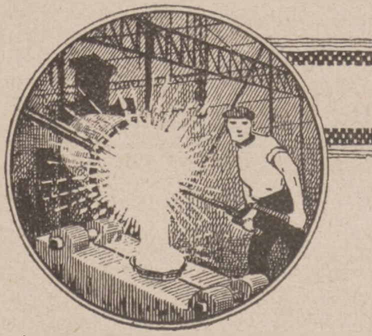
T-wo Przyrodo-Lecznicze i Letnisk „Miłowody" — zwyczajne na 2 sierpnia w lokalu Banku Przemysłowców w Poznaniu, ul. Sew. Mielżyńskiego 7.

Sp. Akc. Wydawnictwa i Księgarnia Trzaska, Evert i Michalski — zwyczajne na 30 lipca o g. wpół do 8-ej wiecz. w lokalu S-ki w Warszawie, Krak. Przedm. 13.

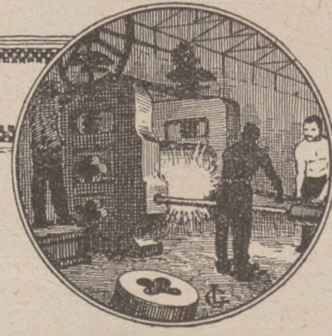
Hurtownia Winno-Kolonjalna Polskich Kupców i Przemysłowców Chrześcijan w Łodzi — organizacyjne na 21 lipca o g. 5 pp. w lokalu Stow. Polskich Kupców i Przemysłowców Chrześcijan w Łodzi, ul. Piotrkowska 113.

Zarząd T-wa Akc. Warszawskich Żelaznych Dróg Dojazdowych — zwyczajne na 26 lipca o g. 8 wiecz. w lokalu T-wa w Warszawie, Marszałkowska 9.

Gnaszyńska Manufaktura—zwyczajne na 26 lipca o g. 1 pp. w Gnaszynie, w lokalu Manufaktury.

RÓŻNE.

Polski Bank Kresowy—wypłaca dywidendę za 1922 r. w wysokości 20 procent.

Warszawska S-ka Masowych Wyrobów Blaszanych „Tłocznia" — wypłaca dywidendę w wysokości 75 procent za rok 1922.

Akcje *S-ki Akc. Fabryki Cukru i Rafinerji „Borowiczki"* zostały dopuszczone do obrotów na Giełdzie Pieniężnej w Warszawie.

T-wo K. Rudzki i S-ka w Warszawie — wypłaca dywidendę za 1921/22 r. w wysokości 50 procent, t. j. po 250 mk. od akcji 500-markowej I i II em.

„Kilof" Przedsiębiorstwo Robót Publicznych — wypłaca dywidendę za 1922 r. w wysokości 45 proc. t. j. po 225 mk. od akcji.

Warszawska S-ka Warrantowa — wypłaca dywidendę za 1922 r. w wysokości mk. 240 od akcji pierwszych czterech emisji i po mk. 160 od akcji V em.

Modrzejewskie Zakłady Górniczo-Hutnicze — wypłacają dywidendę za 1922 r. w wysokości 1000 marek od akcji I—V em.

Polski Bank Przemysłowy — wypłaca dywidendę za 1922 r. w wysokości mk. 130 od akcji I em. i mk. 65 od akcji II em.

Wileński Dom Towarowo-Przemysłowy Bracia Jabłkowscy — wypłaca dywidendę za 1922 r. w wysokości 15 proc.

Fabryka Obuwia Mechanicznego „Słoń" — wypłaca dywidendę za 1922 r. w wysokości 18 proc.

Zakłady Przemysłu Włókienniczego „C. G. Schön" — wypłacają dywidendę za 1922 r. w wysokości 200 procent.

Akcje *T-wa Kluczewskiej Fabryki Papieru* zostały dopuszczone do obrotów na Giełdzie Pieniężnej w Warszawie.

Sp. Akc. „Trzebinia" — wypłaca dywidendę za 1922 r. w wysokości mk. 280 od sztuki.

„Młynotwórnia" Wytwórnia Maszyn Młyńskich — wypłaca dywidendę w wysokości 80 proc. za 1922 r.

Fabryka Cementu „Górka" — wypłaca dywidendę za 1922 r. w wysokości mk. 600.

Zakłady Amunicyjne „Pocisk" wypłacają dywidendę za 1922 r. w wysokości mk. 175 od każdej akcji I—III em.

„Sarmacja" T-wo Żeglugi Morskiej — wypłaca dywidendę w wysokości 35 proc. za 1922 r.

T-wo Akc. „Pneumatyk" Fabryka Wyrobów Gumowych w Poznaniu — wypłaca dywidendę za 1922 r. w wysokości 50 proc. t. j. po mk. 500 od 1 akcji I em. i po mk. 250 od 1 akcji II em.

Częstochowskie Zakłady Wyrobów Włókienniczych „Stradom" — wypłacają dywidendę w wysokości mk. 30,000 od akcji.

Fabryka Maszyn i Odlewnia Orthwein, Karasiński S-ka — wypłaca dywidendę za 1922 r. w wysokości 40 proc. t. j. po mk. 200 od akcji.

Zjednoczenie Polskich Fabryk Maszyn i Narzędzi Rolniczych — wypłaca dywidendę za 1922 r. w wysokości 100 proc. t. j. mk. 1000 od akcji.

Warszawskie T-wo Transportu i Żeglugi — wypłaca dywidendę za 1922 r. w wysokości 30 proc. t. j. po mk. 75 od akcji I—V em.

Dom Handlowy Stanisław Matławski i S-ka — wypłaca dywidendę za 1922 r. w wysokości 36 procent.

Bank Związku Ziemian otworzył w Warszawie I Oddział Miejski przy ul. Krakowskie Przedmieście 20/22.

„Pezet" Powszechne Zakłady Budowlane S. A. we Lwowie ogłasza obecnie przedpłatę na subskrypcję akcji VI emisji, a to w ten sposób, że za 12 akcji IV emisji włącznie należy się z tytułu prawa poboru 10 akcji VI emisji, po cenie emisyjnej łącznie 2,000 mkp. za akcję 500 mkp. nominale. Termin przedpłaty do 10 lipca r. b.

„Pezet" Powszechne Zakłady Budowlane S. A. we Lwowie wypłaca za rok 1922 dywidendę w wysokości 200 mkp. od 1 akcji 500 mkp. nominale.

Powązkowska Fabryka Mydła — wypłaca dywidendę za 1922 r. w wysokości mk. 240 od akcji I—III em. i mk. 180 od akcji IV em.

Fabryka Lamp i Wyrobów Metalowych R. Ditmar i B-cia Brünner w Wiedniu otrzymała pozwolenie na działalność w Polsce.

Sierszańskie Zakłady Górnicze — przestemplowują akcje wart. nom. mk. 140 za akcje wart. nom. po mk. 1000.

Centrala Handlowa Młynarzy Polskich — wypłaca dywidendę za 1922 r. w wysokości 46 proc. t. j. po 460 marek od akcji 1000-markowej.

Sierszańskie Zakłady Górnicze— wypłacają dywidendę za 1922 r. w wysokości mk. 300 od akcji.

Syndykat Rolniczy Częstochowski — wypłaca dywidenę za 1922 r. w wysokości 70 proc. dla akcji I em. i 35 proc. dla akcji II i III em.

Warszawska S-ka Warrantowa — wypłaca dywidendę za 1922 r. w wysokości mk. 240 od akcji I—IV emisji i po mk. 160 od akcji V em.

Przemysł Mydlarski i Perfumeryjny „Fryderyk Puls" w Warszawie — wskutek przewalutowania wartości majątku S-ki wydaje bezpłatnie 10 akcji nowych na 1 starą.

T-wo Przemysłu Węglowego w Polsce wymienia tymczasowe świadectwa na oryginalne akcje IV em.

Modrzejowskie Zakłady Górniczo-Hutnicze — wypłacają dywidendę za rok 1922 w wysokości mk. 1000 od kuponu za 1922 r.

Z giełdy Pieniężnej w Warszawie. Rada Giełdowa w pierwszych dniach czerwca r. b. zamianowała sześciu nowych maklerów przysięgłych, którzy zdali poprzednio w myśl istniejących przepisów egzamin, a mianowicie: pp. Brzezińskiego Stanisława, Kaczyńskiego Zygmunta, Ostroroga hr. Aleksandra, Paderewskiego Zygmunta, Szejnmana Józefa i Turkusa Henryka.

Rada Giełdowa uchwaliła następujące opłaty tymczasowe na II półrocze 1923 r.:

1. Składka członkowska mk. 750,000;

2. Karta giełdowa dla firmanta lub pełnomocnika mk. 375,000:

3. Karta giełdowa dla pomocnika mk. 75.000.

Prenumerata ceduły giełdowej za III kwartał wynosi w Warszawie z odnoszeniem mk. 75,000.

Ulgi celne.

Moc obowiązująca rozporządzenia ministrów skarbu oraz przemysłu i handlu z dnia 27 marca b. r. o ulgach celnych (Dziennik Ustaw Nr. 35, poz. 230) przedłużona została aż do nowego zarządzenia.

LOSOWANIA

4% Państwowa Pożyczka Prem. z 1920 r. (Miljonówka).

Ciągnienie z dn. 7 lipca 1923 r.

Nr. **2,716,757.**

Ciągnienie z dn. 14 lipca 1923 r.

Nr. **1,045,863.**

Wypłata po mk. **1,000,000** natychmiast.

5-proc. Listy Zastawne Piotrkowskiego Tow. Kredyt. Miejskiego.

Ciągnienie z dnia 26 marca 1923 r.

Po rubli **1000** (marek **2160**) Nr. 6367.

Po rubli **500 (marek 1080)** Nr. 5455 i 6677.

Po rubli **250** (marek **540**) Nr. 47 92 137 151 219 257 324 330 411 439 544 608 628 644 803 857 965 **1**070 128 147 192 228 234 324 342 361 405 418 437 457 595 644 674 677 687 894 900 **2**063 69 95 122 143 156 162 169 230 236 255 332 394 442 543 577 580 640 741 769 790 816 832 858 881 905 916 924 928 963 981 997 **3**008 31 138 151 273 274 317 375 474 479 497 503 516 541 561 724 766 869 885 888 909 958 **4**232 249 313 348 385 441 **10**081 86 116 201 335 430 439 449 513 561 574 581.

Po rubli **100** (marek **216**) Nr. **20**019 34 48 59 60 79 93 116 162 227 238 246 263 264 287 298 302 312 316 317 319 324 328 344 354 365 376 378 386 388 396 400 402 406 417 427 441 461 462 467 492 495 497 502 503 507 572 596 607 615 619 626 627 628 642 665 686 699 717 732 762 779 792 814 817 836 842 850 869 890 901 911 915 925 945 946 953 969 979 998 **21**001 12 20 23 35 39 44 47 52 58 78 81 101 122 135 164 165 193 204 218 233 251 255 265 301 302 316 335 349 352 354 385 387 402 428 459 468 481 486 498 509 515 528 539 560 566 583 584 602 613 626 632 664 684 697 700 702 717 746 757 765 771 823 829 835 836 837 844 846 866 879 885 902 907 926 945 950 953 959 966 968 970 993 999 **22**005 48 65 71 110 118 147 153 154 165 191 196 222 231 237 243 250 251 259 262 264 293 304 305 315 321 322 340 343 345 349 364 377 379 400 402 410 455 456 473 475 484 493 495 521 523 538 547 549 555 565 574 580 583 601 615 632 634 638 647 666 667 668 675 678 683 685 695 697 701 714 715 718 724 729 743 747 756 757 768 775 778 783 799 805 808 813 820 839 840 841 842 846 855 859 862 867 877 882 887 888 889 900 907 908 917 922 932 937 938 939 940 946 948 986 **23**002 4 36 41 43 44 45 48 60 62 70 73 75 79 83 84 91 99 101 108 128 135 137 138 139 141 148 149 158 162 165 168 173 183 197 201 205 210 222 225 250 255 258 272 273 285 298 313 315 320 334 360 369 380 392 395 411 427 433 437 442 443 446 453 457 488 489 505 511 523 528 532 534 536 540 544 548 549 556 565 572 574 576 597 601 612 616 621 630 637 650 665 669 680 681 686 688 698 702 705 714 724 725 729 734 748 754 761 770 787 794 796 798 804 812 814 826 828 829 832 839 853 859 863 878 892 894 896 921 923 924 925 939 942 944 952 953 956 970 978 982 **24**016 30 58 67 70 80 93 118 119 122 155 157 160 163 169 170 174 175 189 195 196 203 204 229 240 248 256 262 271 275 286 288 292 308 328 329 338 343 359 360 361 363 395 396 400 406 425 437 438 439 444 449 455 456 457 459 460 474 486 488 498 500 506 524 526 530 532 558 571 575 576 586 604 610 621 638 642 644 647 654 655 657 695 716 719 725 736 738 739 742 745 761 770 784 788 790 794 796 797 799 805 811 824 869 871 874 876 877 884 891 894 898 914 929 933 936 937 938 952 976 978 999 **25**001 5 6 8 18 25 37 41 42 45 64 65 86 87 89 90 105 132 198 200 201 203 296 363 381.

Wypłata od dnia 30 lipca 1923 r.

5-proc. Listy Zastawne Tow. Kredyt. m. Kielc.

Ciągnienie z dnia 6 kwietnia 1923 r.

Po mk. **2160** vel rubli **1000** Nr. 400.

Po marek **1080** vel rubli **500** Nr. 88, 381, 436.

Po marek **540** vel rubli **250** Nr. 115, 425, 621.

Po marek **216** vel rubli **100** Nr. 54 71 116 124 199 216 258 263 270 272 295 344 358 374 388 392 400 416 422 457 498 521 541 547 584 698 712 752 755 761 770 802 813 832 857 887 937 939 946 972 984 988 1007 1012 1056 1089 1103 1132 1170 1178 1193 1204 1250 1267 1278 1280 1285 1301 1367 1413 1423 1446 1487 1516 1537 1557 1575 1586 1600 1601 1686 1731 1745 1747 1749 1750 1772 1847 1848 1924 1945 1947.

Wypłata od dnia 14 lipca 1923 r.

KRONIKA GIEŁDOWA

Praktyka wykazuje, iż stosowany od kilku tygodni na giełdzie walutowej system, polegający na określeniu zgóry przez komisję dewizową kursów walut zagranicznych, obowiązujących dla stron, zawierających tranzakcje — nie daje tych dodatnich rezultatów, jakie się osiągnąć spodziewano.

Tranzakcje rzadko się dokonywują, a czynności instytucji bankowych zasadzają się głównie na notowaniu kursów, na co w zupełności wystarcza pięć minut, reszta zaś czasu (zebranie trwa pół godziny) schodzi na zupełnej bezczynności.

Jak widać z poniższego zestawienia kursy walut zagranicznych (za wyjątkiem marki niemieckiej) normowały się zwyżkowo w okresie sprawozdawczym (3—16 lipca).

	3/7	9/7	14/7
Dolar St. Zjedn.	103,000	110,000	111,000
Frank francuski	6,220	6,400	6,575
Funt sterling.	475.400	560,400	515,200
Korona austrjacka	1.44	1.49	1.54
Marka niemiecka	0.60	0.53	0.53

Metale również podniosły się w cenie. Rubel w złocie ceniono mk. 81,000, w srebrze — mk. 43,500.

W przeciwieństwie do walutowej — giełda papierów wartościowych, a właściwie akcje, wykazała nadzwyczajną ruchliwość przy tendencji coraz mocniejszej.

Pomimo przerwy w czynnościach giełdy w środę instytucje bankowe nie są w stanie załatwić wszystkich zleceń klijentów. a zwiększona od zeszłego miesiąca ilość maklerów gieldowych (z 20 na 26) okazuje się w obecnych warunkach jeszcze nie wystarczającą, zwłaszcza podczas letnich ferji.

W ubiegłym okresie szalone skoki wykazały prawie wszystkie gatunki. Najbardziej jednak były faworyzowane akcje przedsiębiorstw przedwojennych, chociaż na akcje młodszej „generacji" nie brak było również reflektantów. Większość akcji podwoiła swoją wartość, ale sporo gatunków podrożało o kilkaset procent. Wytrawni giełdziarze twierdzą, iż zwyżka w dalszym ciągu postępować będzie, tembardziej, iż wciąż nowe emisje, przewalutowania i t. p. dogodne dla akcjonarjuszów warunki, zachęcają wciąż nowe rzesze, łaknące łatwych zarobków, do dalszych zakupów.

Miljonowe różnice na akcjach przemysłu cukrowniczego, włókienniczego nie odstraszają nabywców, przez co kursy z szaloną szybkością się podnoszą.

„Ruch kursów" na stronie ostatniej dostatecznie ilustruje obecną sytuację, więc nad poszczególnemi akcjami zastanawiać się nie będziemy, jednak zaznaczyć należy, iż zbyt gwałtowna zwyżka akcji przedsiębiorstw, powstałych po wojnie. nie zawsze znajduje swe usprawiedliwienie.

Dział papierów procentowych przeważnie świeci pustkami. 8% Poż. Pań. Złota — podrożała. Wahania na Miljonówce nie przekroczyły marek dziesięciu.

Usposobienie końcowe: dla walut — bezczynne, dla akcji bardzo mocne i dla listów zastawnych — ospałe. *A. E.*

Terminy subskrybcji spółek akcyjnych

Nazwa spółki akcyjnej, ogłaszającej subskrybcję na nową emisję	Termin ostateczny subskrybcji	Instytucje przyjmujące subskrybcję
Bank Przemysłowców Radomskich	23 lipca r. b.	Biuro Banku w Radomiu
S. W. Niemojowski, Fabryka Papieru i Wyrobów z Papieru	31 „	Polski Bank Przemysłowy we Lwowie, Polski Bank Krajowy w Warszawie, Akcyjny Bank Hipoteczny we Lwowie, Śląski Bank Przemysłowy w Bielsku, oraz wszystkie oddziały tychże banków.
Bank Ziemian we Lwowie	1 sierpnia r. b.	Bank Ziemian we Lwowie, Bank Związków Ziemian w Warszawie, Bank Ziemiański w Warszawie, oraz Poznański Bank Ziemian w Poznaniu.
Bank Towarowy w Warszawie	„ „	Biuro Banku w Warszawie, ul. Moniuszki Nr. 2, oraz jego oddziały.
Handlowa S-ka Akc. „Impex" w Krakowie	2 „	Dom Bankowy „Schütz i Chajes" we Lwowie, Pl. Marjacki 7.
T-wo Agrarno-Osadnicze „Kolonizator"	3 „	Biuro Spółki.
„Konopie" Fabryka Wyrobów Tkackich i Powroźniczych	5 „	Bank Handlowy w Warszawie.
Polskie T-wo Budowlane	6 „	Polski Bank Krajowy, Polski Bank Przemysłowy, Akcyjny Bank Hipoteczny, Bank Małopolski, Ziemski Bank Kredytowy, Bank Dyskontowy Warszawski, oraz wszystkie oddziały tychże banków.
Sp. Akc. Fabryk Żelatyny i Kleju „Żelatyna"	8 „	Biuro Spółki w Warszawie, ul. Mazowiecka Nr. 7.
Tow. Przemysłu Naftowego „Bracia Nobel" w Polsce	9 „	Dyrekcja Tow. w Warszawie, Al. Jerozolimskie 57, Bank Związku Spółek Zarobkowych w Poznaniu i jego oddział w Warszawie, oraz Bank Handlowy w Warszawie.
Przemysł Mydlarski i Perfumeryjny „Fryderyk Puls"	10 „	Biuro Spółki w Warszawie.
Tow. Akc. „Fr. Karpiński" w Warszawie	11 „	Biuro Spółki w Warszawie, ul. Elektoralna 35 m. 3.
Bank Rolniczy we Lwowie	„ „	Biuro Banku we Lwowie i Bank Ziemian we Lwowie.
Syndykat Rolniczy Częstochowski	12 „	Biuro Syndykatu w Częstochowie, ul. Kilińskiego 3.
Polsko-Amerykański Bank Ludowy	13 „	W Centrali i oddziałach banku.

Giełdy zamiejscowe.

(Objaśnienie: *s*—sprzedaż, *k*—kupno, *t*—transakcje, *n*—nieurzędowa.

Liczby podane w tysiącach marek.

POZNAŃ, 13 lipca 1923 r.

Akcje:

Bank Zw. Sp. Zarobk.	330—360 *t*
„ Polski Handl.	150 *t*
„ Młynarzy	20—24 *t*
„ Kwil. Potocki i S-ka	130 *t*
„ Poznański Ziemian	—
„ Przemysłowców	150—160 *t*
R. Barcikowski	100 *t*
H. Cegielski	89—93—85 *t*
Centrala Skór	175 *t*
C. Hartwig	74—75 *t*
Hurtownia Drogueryjna	—
Lubań	5200 *t*
Dr. Roman May	2000—2100 *t*
Pozn. Sp. Drzewn.	260 *t*
Wytwórnia Chemiczna	80 *t*
Wagon Ostrowo	190—200 *t*
Sarmatia	—
Hartwig Kantorowicz	800 *t*
Papiernia Bydgoszcz	140 *t*

KRAKÓW, 13 lipca 1923 r.

Akcje:

Bank Polski Przem.	41,5—44 *t*
„ Hipoteczny	45 *s*
Bank Małopolski	60—65 *t*
„ Komercjalny	14 *t*
Powsz. Bank Kredyt.	23 *s*
Ziemski Bank Kredyt.	31—32 *t*
Pol. Tow. Handl. (P.T.H.)	36—45 *t*
Impex	1,7—1,8 *t*
Polski Glob	4,5 *s*
Żegluga Polska	7—8 *t*
Pharma	75—78 *t*
L. Zieleniewski	745—775 *t*
Warsz.Sp.Akc.Bud.Par.	105—115 *t*
Elektrownia Siersza	38—43 *t*
Trzebinia	145—150 *t*
Pocisk	100 *t*
Automotor	27 *t*
Oikos	400 *s*
Fabr. Cem. Górka	800—840 *t*
Sierszańskie Zakł. Górn.	680—710 *t*
Tepege	290—300 *t*
Strug	40 *t*
Krakus	58—65 *t*
Fabr. Porc. Ćmielów	130—150 *t*
Cukr. w Chodorowie	490—505 *t*

LWÓW, 14 lipca 1923 r.

Bank Hip. Akc.	44—45 *t*
„ Powsz. Kred.	16—18 *t*
„ Przem. Pol.	40—43 *t*
„ Ziem. Kred.	27—30 *t*
Browary Lwowskie	950—1050 *t*
Tow. Chodorów	580—620 *t*
Tow. Karpalit	95—105 *t*
Fabr. Porc. Ćmielów	125—135 *t*
Gafota	37,5 *k*
Oikos	430—440 *t*
Warsz.Sp.Akc.Bud.Par.	125—135 *t*
Pezet	33—36 *t*
Polska Nafta	80—83 *t*
Rakszawa	335—350 *t*
Siersza (Elektr.)	50—65 *t*
Siersza (Zakł. Górn.)	680—705 *t*
L. Zieleniewski	790—820 *t*

WILNO, 14 lipca 1923 r.

Rubel łotewski	—
Złoty rubel	81 *t*
Złota marka	
Złota marka	
„ frank	
„ dolar	
Złota korona skandynawska	
Złoty funt szterling.	
Złota marka niemiecka	
Srebrny rubel	43,5 *t*
„ dolar	
Bilon rosyjski	
Listy Zastawne Wil. Ban.	
Akcje Wil. Banku Ziemsk.	
„ Pry. Banku Handl.	
„ Pol. Banku Parcelacyjn.	
8-proc. Pań. Poż. Złota	

Ostatnie kursy dewiz na giełdach zagranicznych.

Paryż: Londyn 78.63, Nowy York 17.06$^3/_5$, Szwajcarja 299, Amsterdam 669$^1/_4$, Berlin 0,007. Warszawa 0.014$^7/_8$.

Londyn: Paryż 71.65, Nowy York 459$^3/_4$, Szwajcarja 26.42$^1/_2$, Amsterdam 11.73$^3/_4$, Berlin 1.070.000 Warszawa 510.000.

Nowy York: Paryż 5.83, Londyn 2 mies. 4.56, Szwajcarja 17.43 Amsterdam 39.17, Berlin 0.0004, Warszawa 0.0008$^1/_2$.

Zurich: Paryż 33.60, Londyn 26.40, Nowy York 5.73, Amsterdam 225, Berlin 0.0025, Warszawa 0.0050.

Amsterdam: Paryż 14.80, Londyn 11.70$^1/_4$, Nowy York 255$^1/_4$, Szwajcarja 44.40, Berlin 0.0010, Warszawa 0.0023.

Berlin: Paryż 12832, Londyn 1025000, Nowy-York 218545, Szwajcarja 38095, Amsterdam 85814.00, Warszawa 174$^3/_4$.

Giełda Warszawska

III. Waluty i Dewizy Kursy z 16 lipca 1923 r.	Sprzedaż	Kupno	Dokonane tranzakcje
Dolary St.-Zjednoczonych	114000	112000	113000
„ kanadyjskie . . .	—	—	
Franki francuskie . . .	6770	6630	6700 Paryż
„ belgijskie . . .	5630	5510	5570 Belgja
„ szwajcarskie . .	19700	19300	19500 Szwajcarja
Funty sterl.	530000	520000	525000 Londyn
Marki niemieckie . . .	—	—	0.52
Korony austrjackie . .	1.56—	1.54	1.55 Wiedeń
„ czesko-słowackie	—	—	3420 Praga
„ szwedzkie . . .	—	—	
„ duńskie	—	—	
„ norweskie . . .	—	—	
„ węgierskie . . .	—	—	
Lei rumuńskie . . .	—	—	
Liry włoskie	—	—	4850 Włochy
Marki fińskie	—	—	
Floreny holenderskie . .	—	—	
Dinary jugosłowiańskie .	—	—	

RUCH KURSÓW GIEŁDY PIENIĘŻNEJ W WARSZAWIE

za czas od 3 lipca do 16 lipca 1923 r. włącznie.

Ostatnie kursy tranzakcyjne.

Objaśnienie: nieurzędowe — n.

I. Papiery procentowe. Wartość nominalna (rb. 100=mk. 216)	Kupon płatny	3/7	16/7	najniższy	najwyższy
Papiery państwowe					
4% Poż. Pr. (Miljonówka)	1/10	1700	—	1700	1710
8% Pożyczka Złota z 1922r.	1/1-1/10	—	93000	87500	93000
Obligacje.					
6% Poż.m.Warsz.z 1915/16	1/4-1/10	—	—	—	—
5½% Poż. m. st.Warszawy	&	—	—	—	—
6% Poż. m. st. Warszawy z 1917 r. (Mk. 100)	1/1-1/7	—	—	—	—
5% Warsz. Poż. Przezor. 1920 r. (Mk. 100)	1/4-1/10	—	—	—	—
4½% Poż. m.Wars.(kan.)	14/1-14/7	—	—	—	—
5% Banku Ziemiańskiego	1/4-1/10	—	—	—	—
6% Polsk.B-ku Komunaln	1/5-1/11	—	—	—	—
7% Starachowickich Z.G		—	—	—	—
Listy Zastawne.					
4½% Ziemskie*)	22/7-22/12	—	—	4700	4700
4½% „ (Mk. 100)	&	—	—	—	—
4% „	&	—	—	—	—
5% m. st. Warszawy*)	1/4-1/10	—	—	—	—
4½% „ „	&	—	—	—	—
6% B-ku Kred. Hipotecz.	2/1-1/7	—	—	—	—
5% m. Łodzi serji VII	1/5-1/11	—	—	—	—
4½% „ „ VI	&	—	—	—	—
5% m. Częstochowy	15/2-15/8	—	—	—	—
5% „ Kalisza	1/3-1/9	—	—	—	—
5% „ Kielc	14/1-14/7	—	—	—	—
5% „ Lublina	1/1-1/7	—	—	—	—
5% „ „ (Mk. 100)	&	—	—	—	—
5% „ Łomży	15/1-15/7	—	—	—	—
5% „ Piotrkowa	30/1-30/7	—	—	—	—
5% „ Płocka	1/4-1/10	—	—	—	—
5% „ Radomia	1/1-1/7	—	—	—	—
5% „ Siedlec	1/4-1/10	—	—	—	—
5% „ Suwałk	14/1-14/7	—	—	—	—
4½% B-ku Ziemsk. Wileń.	14/1-14/7	—	—	—	—

II. AKCJE. (Liczby podane w tys.mk.)	31/12 1922 r.	3/7	16/7	najniższy	najwyższy
Banku Dysk. Warszawsk.	20583	385	350	340	575
„ Handl. w Warsz.	31625	625	800	590	800
„ dla Han. i Przem.	16000	125	175	105	175
„ Zachodniego	29333	350	425	300	425
„ Kredyt. w Warsz.	14250	125	140	100	140
„ Tow. Spóldz.	20500	—	—	120	120
„ Zjedn. Ziem. Pol.	7900	90	300	78	300
„ Przem Warsz.	3400	—	80	70	80
„ Kup. Łódzk.	1800	—	—	—	—
„ Handl. w Łodzi.	11000	-	—	—	—
„ Zw. Sp.Zar. w Poz.	9800	265	475	255	475
„ Małopolskiego	2500	26	80	22.5	80
„ Hipot. Akc. we Lw.	1850	—	—	—	—
„ Pols.Przem.we Lw.	2783	24	50	22	60
„ Ziemsk. Kr. we Lw.	2700	20	36	20	38
„ Polski Han. w Poz.	—	160	—	135	160
„ Związków Ziemian	—	29	40	25	40
Cukr. „Czersk“	475000	370	650	335	750
„ „Częstocice“	490000	1790	3400	1600	3700
„ „Józefów“	90000	—	—	—	—
„ „Konstancja“	87500	—	—	—	—
„ „Łyszkowice“	287500	—	—	—	—
„ „Michałów“	90000	190	325	170	335
„ „Ostrowite“	287500	—	—	—	—
S. A. „Chodorów“	—	325	670	310	680
Warsz. Fabr. Cukru	472500	2600	4800	2475	5300
Zawiercie	1450000	18000	—	17000	40000
Zakł. Żyrardowskich	1246670	15000	36000	14500	36500
Kijew. Sch. i S ka	51500	185	385	180	400
Fryderyk Puls	19000	385	785	385	785
Dr. Roman May. Poz.	90000	—	—	—	—
Lilpop, Rau & Loew	85000	125	200	123	265
K. Rudzki & S-ka	32875	140	337,5	125	350
Starach. Z. Gór.	39417	310	645	290	660
Zakł. Ostrowieckich	77500	655	1650	655	1650
„Wulkan“	525000	—	—	—	—
W. Gostyński & S-ka	110000	—	—	—	—
Borman & Szwede	275000	—	—	—	—
Konrad Jarn. & S-ka	312500	—	—	—	—
Ortw. Karas. i S-ka	10000	40	105	35	107.5
Warsz. Ub. od Ognia	425000	—	—	—	—
Ub. „Przezorność“	11000	—	—	—	—
„Łazy“ (cement)	25750	30	85	27	85
„Wysoka“ „	77500	—	—	—	—
Firley „	5083	120	140	100	200
Warsz. Kop. Węgla	98000	375	990	375	1010
Dróg Żel. Podjazd.	27500	—	—	—	—
Ł. J. Borkowski.	9850	66	100	62	100
Bracia Jabłkowscy.	8530	22	41	20	43
F. Dach. „Pustelnik“	27500	—	300	85	300
Warsz. Poż. na Z. R.	6250	—	—	—	—
Bud. i pr. hot. w War.	575000	—	—	—	—
„Pocisk“	5267	—	200	85	200
„Siła i Światło“.	7167	117.5	300	115	300
Przemysłu Drzewn.	6100	19	34	18	45
Warsz. Handl. i Żegl.	3412½	—	25	20	32
„Nafta Polska“	4233	60	83	53	85
Polskie Handlowe	2000	—	—	—	—
Tomasz. F. Szt. Jedw.	80000 K	—	—	—	—
Goslawice	27500	435	450	350	530
H. Cegielski	49750	55	140	63	145
Modrz. Z. Gór.	35000	375	850	370	925
Rohn, Zieliński i S-ka.	13850	70	220	68	237
„Stąporków“	55000	—	—	—	—
Fabr. Sil. i Trak. „Ursus“	48000	300	650	270	585
Warsz. S. A. Bud. Par.	7450	170	195	55	210
L. Zieleniewski w Krak.	26833	555	850	540	850
Han. Prz. Wł. Bednawski	3750	—	—	—	—
Pol. Centr. Handl.	3500	—	—	—	—
Ludwik Spiess i Syn	6750	80	250	675	270
Zach. Tow. dla Han i Prz.	7550	—	39	15	40
C. Hartwig	9500	—	—	61	75
Haberbusch i Schiele.	145000	205	450	190	475
Fabr. Ołów. St.Majewski.	32500	—	—	300	360
Prz. Naft. w Pol. Br Nobel	16400	160	307	155	310
„Polus“	10000	—	—	—	—
Lenartowicz, Rylscy i Sp	3500	23	37	18	39
„Tepege“ T. dla P. G.	17500	—	—	—	—
„Hurt“	3700	27	31	23	31
ars z. Warr ant. Sp	3750	—	—	—	—
Fabr. Mydeł. Wildt i S-ka.	12250	29	70	28	95
Fabr. Chem. „Radocha“.	32500	—	—	—	—
Pol. Bal. Tow. „Polbal“.	2000	17	—	17	20
Pol. Skł. Pom. Szkol.	2300	—	—	—	—
War. Tow. Ocz. Spir.	—	375	780	360	800
S. A. „Nafta“ w Lw.	—	—	—	—	—
Tow. „Elektryczność“	—	640	900	595	900
„Cmielów“	—	—	180	78	180
Norblin, Buch, Werner	—	95	182.5	85	195
Fabr. Masz. „Trzebinia“	—	75	300	70	330
Eksploatacja Soli Potas.	—	515	540	195	540

*) Dotyczy listów na blankietach rublowych Rb. 100 = 216.

Nazwa pap proc.	Nominalna wartość	Wartość kuponu bieżącego od papierów procentowych w fenigach i setnych częściach — LIPIEC 16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
Papiery państwowe.																
5% Poż. Długoterminowa	M. 100	145.83	147.22	148.61	150.—	151.39	152.78	154.17	155 56	156.95	158.34	159.73	161.12	162.51	163.90	165.29
„ „ Krótkoterminowa	„ 100	20.83	22.22	23.61	25.—	26.39	27 78	29.17	30 56	31.95	33.34	34.73	36.12	37.51	38.90	40.29
4% „ Premjowa (Miljonówka) . . .	„ 1000	3166.66	3177.77	3188.89	3200.—	3211.11	3222.22	3233.33	3244.44	3255.55	3266.66	3277.77	3288.89	3300—	3311.11	3322.22
Obligacje.																
6% Poż. m. s. Warsz. z1915/6	R. 100	378.—	381.60	385.20	388.80	392.40	396.—	399.60	403.20	406.80	410 40	414.—	417.60	421.20	424.80	428.40
5½% „ „ „ „	„ 100	346 50	349.80	353 10	356 40	359.70	363.—	366 30	369.60	372.90	376.20	379 50	382.80	286.10	389.40	392.70
6% „ „ „ „ z 1917 r.	M. 100	25.—	26.66	28.33	30.—	31.66	33 33	35.—	36 66	38.33	40.—	41.66	43.33	45.—	46.66	48.33
4½% Poż. m. st. Warszawy (kanaliz.) 5% Warsz. Poż. Przezorn. z 1920 r. .	R. 100	223.56	225.99	228.42	230.85	233.28	235.71	238.14	240 57	243 —	245.43	247.86	250.29	252 72	255.15	257.58
5% B-ku Ziemiańskiego	M. 100	131.25	132 50	133 75	135.	136 25	137.50	138 75	140 —	141.25	142 50	143.75	146.25	145.25	147.50	148.75
Listy zastawne.																
4⅕% Ziemskie	R. 100	58.32	60.75	63.18	65.61	68.04	70.47	72.90	75.33	77.76	80.19	82.62	85 05	87.48	89.91	92 34
„ „	M. 100	27.—	28.12	29.25	30.37	31.50	32.62	33.75	34.87	36.—	37.12	38.25	39.37	40.50	41.62	42.75
4% &	R. 100	51.84	54.—	56.16	58.32	60.48	62.64	64.80	66.96	69.12	71 28	73.44	75.60	77.76	79.92	82.08
5% m. Warszawy, Płocka i Siedlec . .	„ 100	283.50	286.20	288.90	291.60	294.30	297.—	299.70	302.40	305.10	307 80	310.50	313.20	315.90	318.60	321.30
4½% m. Warszawy	„ 100	255 15	257.58	260.01	262.44	264.87	267 30	269.73	272.16	274 59	277.02	279.45	281.88	284.31	286.74	281.17
5% m. Łodzi	„ 100	202.50	205.20	207.90	210.60	213.30	216.—	218.70	221.40	224.10	226 80	229.50	232.20	234 90	237.60	240.30
4½% „	„ 100	182 25	184.68	187.11	189.54	191.97	194.40	196.83	199.26	201.69	204.12	206.55	208.98	211.41	213.84	216.27
5% m. Częstochowy	„ 100	407.70	410.40	413.10	415 80	418 50	421.20	423.90	426.60	429.30	432.—	434.70	437.40	440.10	442 80	445.50
„ „ Kalisza	„ 100	364.50	367.20	369.90	372.60	375.30	378.—	380.70	383.40	386 10	388.80	391.50	394.20	396.90	399.60	402.30
„ „ Kielc i Suwałk	„ 100	5.40	8.10	10.80	13.50	16.20	18.90	21.60	24.30	27.—	29.70	32.40	35.10	37.80	40.50	43.20
„ „ Lublina i Radomia	„ 100	40.50	43.20	45.90	48.60	51.30	54.—	56.70	59.40	62.10	64.80	67.50	70.20	72.90	75.60	78 30
„ „ „ „	M. 100	18.75	21.—	22.25	22.50	23.75	25.—	26.25	27.50	28.75	30.—	31.25	32.50	33.75	35.—	36.25
„ „ Łomży	R. 100	2.70	5.40	8.10	10.80	13.50	16.20	18 90	21.60	24.30	27.—	29.70	32.40	35.10	37.80	40.50
„ „ Piotrkowa	„ 100	448.20	450 90	453.60	456.30	459.—	461 70	464.40	467.10	469.80	472.50	475.20	477 90	480.60	483.30	—
6% B-ku Kr. Hipotecznego	M. 100	22.50	24.—	25.50	27.—	28.50	30.—	31.50	33.—	34.50	36.—	37.50	39.—	40.50	42.—	43.50

WYDAWCA: *MIECZYSŁAW MAJCHER.* REDAKTOR: *TADEUSZ SKARZYŃSKI.*

Drukarnia „Rotacyjna" Marszałkowska 148.